

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ ОПШТИНЕ ВРЊАЧКА БАЊА

ГОДИНА XIII – БРОЈ 3 – ВРЊАЧКА БАЊА – 3.2.2017. ГОДИНЕ

**СЕКРЕТАР
СКУПШТИНА ОПШТИНЕ**

46.

На основу чл. 2. Одлуке о изменама и допунама Одлуке о доприносу за уређивање грађевинског земљишта ("Сл.лист општине Врњачка Бања", бр.2/17), секретар Скупштине општине Врњачка Бања је сачинио пречишћен текст Одлуке о доприносу за уређивање грађевинског земљишта

**Пречишћен текст Одлуке о доприносу за
уређивање грађевинског земљишта
садржи:**

1. Одлуку о доприносу за уређивање грађевинског земљишта ("Сл. лист општине Врњачка Бања", бр. 2/15)
2. Аутентично тумачење Одлуке о доприносу за уређивање грађевинског земљишта ("Сл. лист општине Врњачка Бања", бр. 5/15)
3. Одлуку о изменама и допунама Одлуке о доприносу за уређивање грађевинског земљишта ("Сл. лист општине Врњачка Бања", бр.6/15).
4. Одлуку о престанку важења Одлуке о мерилима за утврђивање накнаде за уређивање грађевинског земљишта ("Сл.лист општине Врњачка Бања", бр.4/16)
5. Одлуку о изменама и допунама Одлуке о доприносу за уређивање грађевинског земљишта ("Сл.лист општине Врњачка Бања", бр.21/16)
6. Одлуку о изменама и допунама Одлуке о доприносу за уређивање грађевинског земљишта ("Сл.лист општине Врњачка Бања", бр.2/17)

Број: 350-14/17
Дана: 2.2.2017.године

СЕКРЕТАР СО
Саша Радисављевић,с.р.

**О Д Л У К А
О ДОПРИНОСУ ЗА УРЕЂИВАЊЕ
ГРАЂЕВИНСКОГ ЗЕМЉИШТА
(Пречишћен текст)**

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овом одлуком прописује се поступак обрачуна и наплате доприноса за уређивање грађевинског земљишта, утврђују се зоне и врсте намена објекта, износи коефицијената зоне и коефицијената намене, критеријуми, износ и поступак умањивања доприноса за уређивање грађевинског земљишта посебна умањења износи доприноса за недостајућу инфраструктуру као и услови и начин обрачуна умањења и друге погодности за инвеститоре, метод валоризације у случају плаћања у ратама као и друга питања од значаја за обрачун и наплату доприноса за уређивање грађевинског земљишта, у складу са важећим законом и подзаконским актима који уређују ову област.

II ДОПРИНОС ЗА УРЕЂИВАЊЕ ГРАЂЕВИНСКОГ ЗЕМЉИШТА

Члан 2.

Уређивање грађевинског земљишта обухвата његово припремање и опремање.

Припремање земљишта обухвата истражне радове, израду геодетских, геолошких и других подлога, израду планске и техничке документације, програма за уређивање грађевинског земљишта, расељавање, рушење објеката, санирање терена и друге радове.

Опремање земљишта обухвата изградњу објеката комуналне инфраструктуре и изградњу и уређење површина јавне намене.

Уређивање грађевинског земљишта врши се према средњорочним и годишњим програмима уређивања, које на предлог Општинске управе одељења надлежног комуналне делатности доноси Скупштина општина. Јавна предузећа, свако из своје надлежности имају обавезу да доставе Општинској управи одељењу надлежном за комуналне делатности предлог најкасније до 1.10. текуће године.

ОБРАЧУН ДОПРИНОСА

Члан 3.

Допринос за уређивање грађевинског земљишта плаћа инвеститор.

Допринос из става 1. овог члана инвеститор плаћа на основу решења о грађевинској дозволи које доноси организациона јединица Општинске управе надлежна за послове издавања грађевинских дозвола по обрачуну који израђује Општинска стамбена агенција Врњачка Бања и на основу коначног обрачуна Општинске стамбене агенције Врњачка Бања који је саставни део употребне дозволе, у поступку пре издавања употребне дозволе који допринос се уплаћује у једнократном износу.

Обрачун доприноса за уређивање грађевинског земљишта врши Општинска стамбена агенција Врњачка Бања, по прослеђеној документацији и додељеном приступу од стране имаоца јавног овлашћења у Општинској управи, путем Система за електронско подношење пријава, портала за е-регистрацију Агенције за привредне регистре.

Општинска стамбена агенција Врњачка Бања дужна је да у року од 2 радна дана, од дана пријема захтева из става 2. овог члана, надлежном органу Општинске управе достави обрачун висине доприноса у складу са одредбама ове одлуке који садржи податке о инвеститору, катастарској парцели (или парцелама) и адреси на којој се гради објект, намени и нето површини објекта који је предмет изградње или реконструкције, зони којој локација припада, износ, начину и роковима плаћања доприноса, средством обезбеђења у случају плаћања на рате, прописаним уплатним рачунима, са обавезним позивом на број који садржи ПИБ/ЈМБГ који се користи у пореском поступку и платном промету.

Износ доприноса за уређивање грађевинског земљишта утврђује се обрачуном који је саставни део грађевинске дозволе, односно коначним обрачуном који је саставни део употребне дозволе тако што се основица коју чини просечна цена квадратног метра станова новоградње у општини Врњачка Бања, према последњим објављеним подацима Републичког завода за статистику за територију општине, помножи са укупном нето површином објекта који је предмет градње, израженом у метрима квадратним, и са коефицијентом зоне и коефицијентом намене објекта који се утврђује овом Одлуком.

Обрачун доприноса поред износа доприноса садржи и начин плаћања и средства обезбеђења плаћања доприноса. Обрачун доприноса важи 15 дана од дана издавања.

Инвеститор који врши унутрашњу адаптацију и реконструкцију у оквиру постојећег габарита и волумена легално изграђеног објекта, без повећања укупне нето површине и без промене намене, не плаћа допринос за уређивање грађевинског земљишта, о чему Општинска стамбена агенција Врњачка Бања издаје обавештење инвеститору.

Допринос за уређивање грађевинског земљишта не обрачунава се за објекте јавне намене у јавној својини, објекте комуналне и друге инфраструктуре, производне и складишне објекте, подземне етажне објекта високоградње (простор намењен за гаражирање возила, подстанице, трафостанице, оставе, вешернице и сл.), осим за делове подземне етажне које се користе за комерцијалне делатности, отворена дечија игралишта, отворене спортске терене и атлетске стазе.

Инвеститор има право да уложи жалбу Општинском већу општине Врњачка Бања, на висину и начин обрачуна доприноса у року од 3 дана од момента пријема решења о грађевинској дозволи кроз систем за електронско подношење пријава, портала за е-регистрацију Агенције за привредне регистре.

Општинско веће општине Врњачка Бања, на основу мишљења Општинског правобранилаштва, одлучује о основаности жалбе.

Рок за достављање мишљења Општинског правобранилаштва по жалби из става 9. овог члана је 5 радних дана, а рок Општинског већа за доношење одлуке на основу достављеног мишљења Општинског правобранилаштва је 5 радних дана.

Члан 4.

Површина објекта који се гради, дограђује или реконструише за коју се врши обрачун једнака је нето површини обрачунатој по српском стандарду СРПС У. Ц2.100 према Решењу о означавању стандарда и сродних докумената у Републици Србији ("Сл. гласник РС", бр. 27/07 и 79/07-тумачење) објављеном у посебном издању Института за стандардизацију Србије.

Члан 5.

Подручје општине Врњачка Бања, подељено је на следеће зоне: прва зона са три подцелине и обухвата централни део Врњачке Бање, друга зона са три подцелине и обухвата западни део ГП, трећа зона са три подцелине - источни део ГП, четврта зона са три подцелине - северни део ГП, пета зона - зона Гоча и шеста зона - зона обухвата Просторног плана Општине ван претходно наведених зона.

Границе зона из претходног става овог члана дате су у графичком прилогу који представља саставни део ове одлуке.

Члан 6.

Намене објеката за које се плаћа допринос су:

1.стамбена:

1.1.индивидуални стамбени објекти до две стамбене јединице и индивидуално стамбени објекти са једном стамбеном и једном пословном јединицом и викенд куће.

1.2. колективни стамбени објекти са више од две стамбене јединице.

1.3. стамбено - пословни објекти са више од једне стамбене и једне пословном јединице, пословно-стамбене апартмане.

2.комерцијална:

2.1.трговинске објекте, пословне објекте, канцеларије и помоћни објекти.

2.2. кладионице, коцкарнице, објекти за забаву, гараже као засебне комерцијалне објекте и сл.

2.3.објекти бензинских пумпе, плинских пумпе, банке и пословне јединице банака. мењачнице осигуравајућих друштава и сл.као и друге објекте комерцијалног и услужног карактера.

2.4. хотели, мотели, хостели, туристичка насеља и сл.

2.5. услужно занатство.

3.јавна:

објекти намењени за јавно коришћење који могу бити у другим облицима својине (болнице, домови здравља, домови за старе, објекти образовања, отворени и затворени спортски и рекреативни објекти, објекти културе, саобраћајни терминали и други објекти) и објекти - простори традиционалних цркава и традиционалних верских заједница у смислу Закона о црквама и верским заједницама ("Службени гласник РС", број 36/2006)

4.остала:

објекат индустрије и грађевинарства за монтажу готових делова или дораду полупроизвода, сепарације агрегата, фабрике бетона гаражни простор у овим објектима ако се користе за комерцијалне делатности, отворени паркинзи.

5.пољопривредни објекти.

Износ доприноса за уређивање грађевинског земљишта за привремене објекте и монтажне објекте површине преко 2м² утврђује се у процентру од 5% од износа утврђеног на начин прописан у чл. 3.став 4. помножен са бројем година на који се издаје акт о изградњи односно постављању објекта. Уколико период на који се поставља није опредељен утврђује се допринос у 100% износу.

Објекти који нису наведени у ставу 1 овог члана, уподобиће се најсличнијој наведеној намени.

Члан 7.

в) КОЕФИЦИЈЕНТИ

За обрачунавање доприноса за уређивање грађевинског земљишта одређују се следећи коефицијенти:

Коефицијент за зону ($K_{зз}$):

Коефицијент за намену (K_n)

Потпун опис објеката на које се примењују коефицијенти из табеле дат у чл.6. ове одлуке

Зона	Коефицијент зоне
ПРВА ЗОНА	
1.1	0,100
1.2	0,100
1,3	0,090
ДРУГА ЗОНА	
2.1	0,040
2.2	0,040
2.3	0,040
ТРЕЋА ЗОНА	
3.1	0,040
3.2	0,040
3.3	0.040
ЧЕТВРТА ЗОНА	
4.1	0,015
4.2	0,015
4.3	0,015
ПЕТА ЗОНА	0,015
ШЕСТА ЗОНА, осим насељених места: Станишинци, Рсавци, Вукушица и Отроци	0,011

Коефицијент за намену (K_n)

Потпун опис објеката на које се примењују коефицијенти из табеле дат у чл.6. ове одлуке.

Намена објекта	Коефицијент
1.1 Индивидуални стамбени и др.	0,98
1.2. Колективни стамбени и др.	1,26
1.3.Стамбено - пословни објектима и др.	1,22
2.1.Трговинске објекте и др.	0,61
2.2.Кладионице и др.	1,22
2.3.Објекти бензинских пумпе и др.	1,50
2.4.Хотели и др.	0,40
2.5. Услужно занатство	1,22
3. Јавна	0,40
4. Остала: објекат индустрије и грађевинарства и др.	1,22
5. Пољопривредни објекти	0,00

Члан 8.

Скупштина општине појединачним актом може предвидети додатне погодности за плаћање доприноса за објекте од посебног значаја за развој општине. Допринос се може умањити до 50%. Појединачним актом се могу прописати и друге погодности уз испуњавање одређених услова: запошљавање одређеног броја лица на неодређено време у одређеном временском периоду и сл.

Не могу се предвидети умањења износа доприноса за објекте станоградње, осим по основу прописаном за објекте социјалног становања код којих је инвеститор Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе.

У циљу реализације пројекта од значаја за локални економски развој општине висина накнаде плаћа се у другачијем износу од износа предвиђеног одредбама ове одлуке уколико општина прибави сагласност Влада Републике Србије.

Члан 9.

У случају претварања већ изграђеног објекта у простор за који се овом одлуком утврђује виши коефицијент намене, инвеститор је дужан да плати разлику доприноса за уређивање земљишта између доприноса обрачунате према претходној намени у односу на нову намену објекта, која се обрачунава према важећој одлуци у моменту подношења потпуног захтева.

У случају претварања таванског простора у стамбени или пословни, допринос се обрачунава за површину која има висину најмање 1,5 метар, од пода до таванице у износу од 80% од пуног износа.

У случају да се реконструкцијом или адаптацијом врши промена намене објекта који су по намени хотели, мотели, хостели, туристичка насеља, објекти привредно производне намене у друге намене, инвеститор је дужан да плати разлику доприноса у троструком износу, која се обрачунава према важећој одлуци у моменту подношења потпуног захтева.

У случају реконструкције са доградњом објекта, односно изградње новог на истој грађевинској парцели инвеститор је дужан да плати допринос за уређивање земљишта за разлику у површини између старог и новог објекта, која се обрачунава према важећој одлуци у моменту подношења потпуног захтева.

Инвеститор који руши постојећи легално изграђен објекат и гради нови на истој локацији, у складу са планским актом, плаћа допринос за уређивање грађевинског земљишта за разлику у површини између објекта који гради и легално изграђеног објекта који се руши, која се обрачунава према важећој одлуци у моменту подношења потпуног захтева.

Легалност и површина објекта из претходног става овог члана доказује се: изводом из листа непокретности, грађевинском и употребном дозволом или актом надлежне организационе јединице општинске управе да је објекат грађен у периоду када за његову изградњу није било потребно издавање грађевинске дозволе, наведено у локацијској дозволи. Уколико наведене исправе не садрже податке о површини објекта, иста се утврђује на основу акта надлежног одељења, или техничке документације која је саставни део грађевинске дозволе, копије плана или увиђаја на лицу места од стране овлашћеног лица организационе јединице Општинске управе надлежне за издавање грађевинских дозвола.

Члан 10.

Инвеститору индивидуалног стамбеног објекта, који решава стамбено питање своје породице, признаје се право на умањење доприноса по основу његовог улагања, односно улагања чланова његове уже породице у објекте инфраструктуре, које је имао путем плаћања самодоприноса на подручју општине Врњачка Бања, у висини од 2,0% за сваку годину.

Умањење из претходног става признаје се максимално до 200м² нето површине објекта.

Чланом породичног домаћинства у смислу става 1. овог члана сматра се: брачни друг, дете (рођено у браку или ван брака, усвојено или пасторак), родитељи власника, као и лице које је власник по закону дужан да издржава.

Повластице из претходног става признају се инвеститору на основу писмене потврде месне заједнице преко које је самодопринос убиран, из које се недвосмислено може констатовати у ком периоду је инвеститор или члан његове уже породице вршио уплаћивање самодоприноса за активности на подручју општине Врњачка Бања, уверења организационе јединице Општинске управе надлежне за локалне јавне приходе и уверење Службе за катастар непокретности Врњачка Бања да на територији општине Врњачка Бања нема другу непокретност.

Чланови једног породичног домаћинства могу користити ово право само једанпут, за један стамбени објекат, и то највише до 200м² нето површине објекта.

Евиденцију издатих потврда физичким лицима о плаћању самодоприноса, воде месне заједнице на територији.

Умањења прописана овим чланом не могу бити већа од 40% обрачунатог доприноса и не могу се примењивати за површину већу од 200м² нето површине објекта.

Члан 11.

Лицу са утврђеним степеном инвалидитета, признаје се право на умањење доприноса за уређивање грађевинског земљишта у проценту утврђеног инвалидитета, и то само за прву изградњу породичног стамбеног објекта за нето површину од 200м² у објекту, којим трајно решавају своје стамбено питање, уколико поднесу валидне доказе, односно уверења надлежне здравствене установе и организационе јединице Општинске управе надлежне за послове планирања и изградње, и уверење Одељења за локалне јавне приходе и уверење Службе за катастар непокретности Врњачка Бања да на територији општине Врњачка Бања нема другу непокретност

Испуњеност услова из става 1. Овог члана утврђује Општинско веће општине Врњачка Бања.

Члан 12.

Ако инвеститор промени намену гараже, гаражног или паркинг простора и обавезан је да плати допринос за уређивање грађевинског земљишта за промењену намену увећану за 50%. У поступку измене грађевинске дозволе.

За објекте из овог члана, допринос се плаћа једнократно.

III НАЧИН ПЛАЋАЊА ДОПРИНОСА И СРЕДСТВА ОБЕЗБЕЂЕЊА

Члан 13.

Допринос за уређивање грађевинског земљишта може се платити једнократно у целости или на рате.

Инвеститор допринос за уређивање грађевинског земљишта може платити на следећи начин:

- једнократно у целости са умањењем се у износу од 30% или
- у 36 месечних рата, а највише 60 месечних рата уз усклађивање рата, на месечном нивоу, са индексом потрошачких цена према подацима Републичког завода за статистику. За доцњу у отплати доспелих рата обрачунаваће се затезна законска камата о чему ће се старати организациона јединица Општинске управе надлежна за послове финансија.

У случају плаћања доприноса за уређивање грађевинског земљишта на рате, инвеститор је дужан да као средство обезбеђења плаћања достави:

1. неопозиву банкарску гаранцију, наплативу на први позив, без приговора која гласи на укупан износ недоспелих рата и која је издата на рок који мора бити дужи три месеца од дана доспећа последње рате или

2. успостави хипотеку на објекту који вреди најмање 30% више од укупног износа недоспелих рата у корист јединице локалне самоуправе. Општинско правобанилаштво се стара о упису и активирању хипотеке.

Банкарска гаранција се активира након три доспеле а не измирене рате о чему ће се старати организациона јединица Општинске управе надлежна за послове финансија.

У случају плаћања доприноса за уређивање грађевинског земљишта на рате за изградњу објекта чија укупна бруто развијена грађевинска површина не прелази 200м² и који не садржи више од две стамбене јединице, из става 5 овог члана, не достављају се средства обезбеђења.

Члан 14.

Инвеститор је дужан да изврши уплату доприноса за уређивање грађевинског земљишта у целости, односно ако плаћа на рате да уплати прву рату и достави средства обезбеђења, најкасније до подношења пријаве.

Уколико инвеститор не измири доспели износ доприноса у прописаном року, наплата ће се извршити принудним путем у поступку прописаном важећим Законом о преском систему и пореској администрацији.

Трошкови принудне наплате падају на терет инвеститора.

Члан 15.

Уплата прихода по основу ове Одлуке врши се на следеће уплатне рачуне, и то 840-742253843-87 позив на број по моделу 97:
ФИРМА:
97-к.бр. 115-ПИБ

ФИЗИЧКО ЛИЦЕ:

97-к.бр. 115-матични број.

IV УГОВОР О РЕГУЛИСАЊУ МЕЂУСОБНИХ ОДНОСА У ВЕЗИ КОМУНАЛНОГ ОПРЕМАЊА НЕИЗГРАЂЕНОГ ГРАЂЕВИНСКОГ ЗЕМЉИШТА СРЕДСТВИМА ФИЗИЧКИХ И ПРАВНИХ ЛИЦА

Члан 16.

Грађевинско земљиште које није уређено у смислу ове Одлуке, а налази се у обухвату планског документа на основу кога се могу издати локацијски услови, односно грађевинска дозвола, може се припремити, односно опремити и средствима физичких или правних лица.

Заинтересовано лице, односно инвеститор објекта који се гради на неуређеном грађевинском земљишту подноси Општинској стамбеној агенцији Врњачка Бања предлог о финансирању припремања, односно опремања грађевинског земљишта.

Уз предлог о финансирању лице из става 2. Овог члана прилаже/доставља:

- правоснажне локацијске услове
- доказ о решеним имовинско – правним односима за парцелу на којој намерава да гради објекта
- копија плана за парцеле
- предлог динамике и рокова изградње.

Члан 17.

Општинска стамбена агенција Врњачка Бања након разматрања предлога лица из става 2. Члана 16. Ове Одлуке и достављене документације, припрема Елаборат о заједничком припремању, односно опремању грађевинског земљишта и предлог уговора о заједничком припремању, односно опремању грађевинског земљишта

Елаборат из става 1. Овог члана садржи:

- податке о локацији односно зони,
- податке из урбанистичког плана и техничке услове за изградњу недостајуће инфраструктуре,
- податке из програма уређивања грађевинског земљишта,
- границе локације која се опрема са пописом катастарских парцела,
- динамику и рок изградње комуналне инфраструктуре,
  - обавезу Општинској стамбеној агенцији Врњачка Бања да обезбеди стручни надзор у току извођења радова
  - одређивање учешћа сваке уговорне стране у обезбеђивању, односно финансирању израде техничке документације и стручне контроле техничке документације, извођењу радова и избору извођача радова, као и других трошкова у вези са опремањем грађевинског земљишта,

укључујући висину и рокове обезбеђивања финансијских и других средстава;

- одређивање објекта који се граде и који ће прећи у својину јединице локалне самоуправе;
- одређивање износа учешћа лица из става 1. Овог члана у финансирању припремања, односно опремања грађевинског земљишта који ће бити умањен за износ доприноса за уређивање грађевинског земљишта;
- средства обезбеђења испуњења обавеза уговорних страна.

Члан 18.

На основу елабората из члана 17. Ове Одлуке закључује се Уговор о заједничком припремању, односно опремању грађевинског земљишта између лица из става 2. Члана 17. Ове одлуке општине Врњачка Бања по претходно прибављеној сагласности Општинског правобранилаштва.

Уговор из става 1. Овог члана садржи следеће:

- податке о локацији, односно зони у којој се планира опремања грађевинског земљишта;
- податке из планског документа и техничке услове за изградњу;
- податке из програма уређивања грађевинског земљишта;
- границе локације која се припрема, односно опрема са пописом катастарских парцела;
- динамику и рок изградње;
- обавезу Општинској стамбеној агенцији Врњачка Бања да обезбеди стручни надзор у току извођења радова;
- одређивање учешћа сваке уговорне стране у обезбеђивању, односно финансирању израде техничке документације и стручне контроле техничке документације, извођењу радова и избору извођача радова, као и других трошкова у вези са опремањем грађевинског земљишта, укључујући висину и рокове обезбеђивања финансијских и других средстава;
- одређивање објекта који се граде и који ће прећи у својину јединице локалне самоуправе;
- одређивање износа учешћа лица из става 1. Овог члана у финансирању припремања, односно опремања грађевинског земљишта за који ће бити умањен износ доприноса за уређивање грађевинског земљишта
- вредност земљишта које инвеститор уступа јединици локалне самоуправе за изградњу инфраструктурних објекта
- средства обезбеђења за испуњење обавеза уговорних страна.

Члан 19.

Инвеститори који су закључили уговоре са општином о регулисању накнаде за уређивање грађевинског земљишта или исте закључе до 01.03.2015. године у обавези су да плаћају

накнаду за уређивање грађевинског земљишта у свему у складу са закљученим уговором.

Самостална одредба Одлуке о доприносу за уређивање грађевинског земљишта ("Сл. Лист општине Врњачка Бања", бр. 2/15)

Члан 20.

Ова одлука ступа на снагу 8-ог дана од дана објављивања у "Службеном листу Општине Врњачка Бања" а примењује се од 1.03.2015. године.

Самостална одредба Одлуке о изменама и допунама Одлуке доприносу за уређивање грађевинског земљишта ("Сл. Лист општине Врњачка Бања", бр. 6/15)

Члан 3.

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу општине Врњачка Бања".

Одлука о престанку важења Одлуке о мерилима за утврђивање накнаде за уређивање грађевинског земљишта (Сл.лист општине Врњачка Бања, бр.4/16)

Члан 1.

Ступањем на снагу ове одлуке, престаје да важи Одлука о мерилима за утврђивање накнаде за уређивање грађевинског земљишта ("Сл.лист општине Врњачка Бања", бр.7/13-пречишћен текст, 15/13, 20/13, 16/14, 16/14-др.одлука, 2/15-др.одлука, 5/15-Аутентично тумачење др.одлуке, 6/15-др.одлука).

Ступањем на снагу ове одлуке, престаје да важи став 2. Чл.20. Одлуке о доприносу за уређивање грађевинског земљишта ("Сл.лист општине Врњачка Бања", бр. 2/15, 5/15-Аутентично тумачење, 6/15).

Самостална одредба Одлуке о изменама и допунама Одлуке доприносу за уређивање грађевинског земљишта ("Сл. лист општине Врњачка Бања", бр. 21/16)

Члан 4.

Рок за достављање мишљења Општинског правобранилаштва по жалби из чл.3. ове Одлуке је 5 радних дана, а рок Општинског већа за доношење одлуке на основу достављеног мишљења Општинског правобранилаштва је 5 радних дана.

Члан 5.

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу општине Врњачка Бања".

Самостална одредба Одлуке о изменама и допунама Одлуке доприносу за уређивање грађевинског земљишта ("Сл. Лист општине Врњачка Бања", бр. 2/17)

Члан 2.

Задужује се секретар Скупштине општине Врњачка Бања да сачини пречишћен текст ове Одлуке.

Члан 3.

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу општине Врњачка Бања".

47.

На основу чл.4. Одлуке о изменама и допунама Одлуке о проглашењу шума за заштитне шуме ("Сл.лист општине Врњачка Бања", бр. 2/17), секретар Скупштине општине сачинио је пречишћен текст Одлуке о проглашењу шума за заштитне шуме

Пречишћен текст Одлуке о проглашењу шума за заштитне шуме, садржи:

1. Одлуку о проглашењу шума за заштитне шуме ("Сл.лист општине Краљево" бр. 5/86),
2. Одлуку о изменама и допунама Одлуке о проглашењу шума за заштитне шуме ("Сл.лист општине Краљево", бр. 2/87),
3. Одлуку о изменама и допунама Одлуке о проглашењу шума за заштитне шуме ("Сл.лист општине Краљево", бр. 19/02),
4. Одлуку о изменама и допунама Одлуке о проглашењу шума за заштитне шуме ("Сл.лист општине Врњачка Бања", бр. 2/17).

Број: 020-96/17

Дана: 2.2.2017.године

СЕКРЕТАР СО
Саша Радисављевић,с.р.

О Д Л У К А
О ПРОГЛАШЕЊУ ШУМА ЗА ЗАШТИТНЕ
ШУМЕ
(Пречишћен текст)

Члан 1.

Овом Одлуком одређују се шуме у државној својини, а које су Законом о шумама изузете из Доње-Ибарског шумско привредног подручја и поверене општини Врњачка Бања на управљање и газдовање.

Ове шуме обилују бројним извориштима вода са веома развијеним водотоцима и сливним подтучјима којим се снабдева Врњачка Бања пијаћом водом.

Ово подручје представља природну основу за питку и минералну воду па се овим заштићују водни режими пијаћих минералних вода.

Ради заштите и унапредјивања шумских екосистема, шумама се газдује тако да се обезбеђује њихова заштита, одржавање и обнављање, очување генетског фонда, побољшање структуре и остваривање приоритетних функција шума, очување биодиверзитета и развој туризма и других сродних грана, очувања биодиверзитета и коришћење водних ресурса, очување и непосредна експлоатација шумских плодова, ловне, риболовне и друге фауне.

Члан 1а.

Ова Одлука односи се на све државне шуме у газдинским јединицама: ГЈ "Врњачка Бања", ГЈ "Гоч-Станишинци", ГЈ "Гоч-Селиште" И ГЈ "Грачац" као и приватне шуме које се налазе унутар граница наведених газдинских јединица.

Просторне целине које обухватају заштитне шуме газдинских јединица из става 1. овог члана, имају посебне природне вредности, у функцији заштите унапредјења и коришћења природног лековитог фактора, лековитих и пијаћих вода и климатског лечилишта Врњачке Бање, заштити флоре и фауне и заштити биодиверзитета.

Члан 2.

Заштитне шуме које се одређују овом Одлуком простиру се на територије општине Врњачка Бања и дела територије општине Трстеник, на подручју планина Гоча и Жељина, са следећим спољним границама.

На југозападу ове шуме се граниче са Газдинском јединицом "Сокоља" и граница иде вододелницом од "Црног врха" кота 828, преко "Палежа" кота 989 и "Крње јеле" кота 1127, одакле скреће према "Шиљастој колиби" кота 970, све до "Прерова" кота 1164. Овде граница скреће према југу, где се граничи са Газдинском

јединицом "Гоч-Гвозденац" и иде према "Савином лазу" кота 1387 и поред Газдинске јединице "Жељин" спушта се према југу у "Бурмански поток" кота 849. Од "Бурманског потока" граница иде према северу излази на "Вуково брдо" кота 1178, а затим скреће на исток и поред села Гоч на "Љуктен" кота 1216. Од "Љуктена" граница се спушта поред засеока Шеровићи у реку Жагржу кота 743, одакле скреће ка југоистоку до састава реке Жагрже и Криваче кота 694, одакле скреће на исток и избија на "Лисац" кота 1064. Даље граница иде иде ка "Грацу" кота 264 и избија североистично на "Вијак" кота 1077, па даље на "Мали врх" кота 991, одакле скреће према "Думачком потоку" кота 540, затим граница иде према северозападу до "Дреноваче" кота 931 и наставља на северозапад и излази према засеоку "Чеперковићи" кота 638, па даље на север до "Мрке стене" кота 767. Одатле граница иде према северу до коте 550, затим продужава ка северу и преко "Чипре" кота 409, силази на "Грод" кота 340. Одатле граница иде на југозапад према "Виноградима" кота 349 и излази на "Ристиће" кота 430, па скреће на запад према коти 430 и затим иде према "Грозничевцу" кота 364, затима на "Ћерац" кота 408, одакле извија на "Лазове" кота 696, па скреће према северозападу до места званог "Амбарска река" кота 385, а затим скреће на југозапад до "Љутог брега" кота 461. Од "Љутог брега" граница иде на север и преко "Руденице" избија на "Средњи брег" кота 415. Одатле северозападно избија у "Јаворски потак" кота 454, а одатле ка северу до реке Товарнице кота 320, а од реке Товарнице скреће на југ преко Белог потока кота 340 и избија на Црни врх кота 828, које се налазе на подручју општине Врњачка Бања.

На делу територије општине Трстеник спољне границе заштитних шума полазе од кота 550, одатле скреће на исток према реци Каменици кота 324, затим иде на север низ реку Каменицу до коте 278, одатле скреће на запад до места званог "Чипра" кота 409, а затим иде према месту званом "Грот" кота 340. Од коте 340 граница иде према југу до места званог "Орловац" кота 485, па према месту званом "Липе" кота 459, одакле продужава до коте 550.

У оквиру територије, односно спољних граница наведених у ставу 2.овог члана, које се односе на заштитне шуме на територији општине Врњачка Бања, налазе се следеће кат.парцеле са означеним површинама, и то:

КО ГОЧ	Државна 240007/240297 Кп. 65	Површине: 2402971 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 123	Површине: 3740 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 125	Површине: 838530 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 126	Површине: 650 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 127	Површине: 1200 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 130	Површине: 1865 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 140/1	Површине: 375 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 145	Површине: 465 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 146	Површине: 3126 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 147/2	Површине: 34500 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 150	Површине: 540 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 151	Површине: 1040 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 152	Површине: 9300 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 153	Површине: 720 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 155	Површине: 840 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 157	Површине: 830 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 158	Површине: 610 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 159	Површине: 925 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 249	Површине: 2776 м ²
КО ГОЧ	Државна 249/1313 Кп. 250	Површине: 1313 м ²
КО ГОЧ	Државна 40/1158 Кп. 251	Површине: 1158 м ²
КО ГОЧ	Државна 23580/24310 Кп. 252/1	Површине: 24290 м ²
КО ГОЧ	Државна 23580/24310 Кп. 252/2	Површине: 20 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 309	Површине: 1371 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 404	Површине: 111566 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 409	Површине: 157099 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 410	Површине: 7950 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 411	Површине: 8550 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 418	Површине: 1826 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 420	Површине: 2751 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 520	Површине: 2539 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 521/1	Површине: 7752 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 523	Површине: 3125 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 525	Површине: 33753 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 539	Површине: 982 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 542	Површине: 2579 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 543	Површине: 1222 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 548	Површине: 15720 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 559/2	Површине: 31947 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 560	Површине: 8172 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 567	Површине: 73770 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 568	Површине: 4404 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 569	Површине: 199717 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 570	Површине: 21120 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 571	Површине: 315940 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 572	Површине: 1460 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 574	Површине: 7307 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 575	Површине: 33934 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 576/1	Површине: 96484 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 577	Површине: 1822 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 578	Површине: 7087 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 581/1	Површине: 2537153 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 581/11	Површине: 77556 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 581/12	Површине: 7035 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 583	Површине: 1005 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 584	Површине: 146 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 588	Површине: 870 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 589	Површине: 225 м ²
КО ГОЧ	Државна 1/1 Кп. 590	Површине: 201 м ²

КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 592	Површине: 160 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 597	Површине: 410 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 598	Површине: 295 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 599	Површине: 40 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 601	Површине: 54 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 602	Површине: 33 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 603	Површине: 57 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 604	Површине: 240 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 606	Површине: 190 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 607	Површине: 861 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 651/3	Површине: 1410 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 652/3	Површине: 1364 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 662/2	Површине: 400 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 684	Површине: 1466 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 744	Површине: 1888 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 816	Површине: 3465 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 820	Површине: 8345 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 821	Површине: 159804 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 822	Површине: 1731 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 823	Површине: 1761 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 824	Површине: 2392 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 903	Површине: 10939 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 917	Површине: 831 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 945	Површине: 91250 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 946	Површине: 3968 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 947	Површине: 761 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 948	Површине: 26155 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 949	Површине: 2557 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 951	Површине: 6155 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 953/1	Површине: 6790 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 953/2	Површине: 6150 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 954	Површине: 38738 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 955	Површине: 2720 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 995	Површине: 1515 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 1023	Површине: 140 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 1042	Површине: 4157 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 1043	Површине: 73050 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 1045	Површине: 1264750 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 1046	Површине: 776253 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 1047	Површине: 2150 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 1139	Површине: 410 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 1161	Површине: 115721 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 1162	Површине: 250 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 1164	Површине: 200 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 1165/1	Површине: 740 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 1166	Површине: 940 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 1173	Површине: 7774 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 1174	Површине: 940 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 1175/2	Површине: 129065 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 1191	Површине: 2898 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 1203	Површине: 849 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 1214	Површине: 64290 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 1215	Површине: 5030 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 1234	Површине: 3640 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 1327	Површине: 1488 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 1328	Површине: 3376 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 1329	Површине: 1368 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 1390	Површине: 1761 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 1414	Површине: 39920 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 1419	Површине: 3000 м ²

КО ГОЧ	Државна	269679/270119	Кп. 1420	Површине: 2701186 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 1423/1	Површине: 222246 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 1423/4	Површине: 58850 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 1423/5	Површине: 25531 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 1424	Површине: 392490 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 1425	Површине: 18630 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 1426	Површине: 15220 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 1427	Површине: 5960 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 1445	Површине: 8 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 1470	Површине: 729 м ²
КО ГОЧ	Државна	1/1	Кп. 1473	Површине: 110 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 901	Површине: 220 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 1262	Површине: 71 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 1496	Површине: 216 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 1517	Површине: 4 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 1569	Површине: 102 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 1704	Површине: 652 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 1765	Површине: 220 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 1796	Површине: 346 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 2023	Површине: 70 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 2024	Површине: 139 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 2033	Површине: 128 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 2041	Површине: 86 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 2049	Површине: 142 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 2076	Површине: 148 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 2091/1	Површине: 79 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 2109	Површине: 667 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 2111	Површине: 88 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 2146/1	Површине: 315 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 2146/2	Површине: 107 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 2146/3	Површине: 84 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 2156	Површине: 263 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 2195	Површине: 118 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 2215	Површине: 184 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 2219	Површине: 205 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 2242/1	Површине: 2324 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 2244	Површине: 594 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 2246	Површине: 480 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 2247	Површине: 195 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 2359	Површине: 361 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 2369	Површине: 66 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 2413	Површине: 627 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 2461	Површине: 778 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 2467	Површине: 560 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 2472/1	Површине: 55224 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 2617	Површине: 59 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 2642	Површине: 183 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 2665	Површине: 93 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 2870	Површине: 298 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 2875	Површине: 176 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 2921	Површине: 503 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 2963	Површине: 206 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 3106	Површине: 8341 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 3122	Површине: 230 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 3151	Површине: 118 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 3385	Површине: 6942 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 3609/3	Површине: 1886 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 3614	Површине: 533 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 3615	Површине: 447 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 3682/1	Површине: 848 м ²

КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 3682/2	Површине: 1444 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 3682/3	Површине: 199 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 3806	Површине: 331 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 3807	Површине: 132 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 3865	Површине: 1690 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 3875	Површине: 5319 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 3876	Површине: 15390 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 3877	Површине: 1920 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 3878/1	Површине: 21188 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 3881/1	Површине: 13518 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 3964	Површине: 3554 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 4121	Површине: 815 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 4122	Површине: 1592 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 5311	Површине: 1767 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 5312/1	Површине: 3083 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 5312/2	Површине: 8890 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 5312/12	Површине: 11842 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 5312/19	Површине: 8726 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 5312/20	Површине: 2651 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 5312/26	Површине: 16509 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 5404/1	Површине: 2092 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 5404/3	Површине: 8285 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 5404/4	Површине: 9249 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 5404/9	Површине: 2813 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 5404/12	Површине: 10891 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 5404/18	Површине: 3512 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 5404/19	Површине: 853 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 5404/22	Површине: 8939 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 5404/28	Површине: 10808 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 5410/1	Површине: 173035 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 5410/3	Површине: 19932 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 5410/5	Површине: 16459 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 5410/7	Површине: 10029 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 5410/9	Површине: 11348 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 5410/16	Површине: 6982 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 5410/18	Површине: 3179 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 5410/19	Површине: 3237 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 5410/20	Површине: 8259 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 5410/21	Површине: 6381 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 5410/22	Површине: 2212 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 5410/25	Површине: 6720 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 5410/32	Површине: 4828 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 5410/33	Површине: 4737 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 5410/34	Површине: 8751 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 5410/35	Површине: 4042 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 5410/36	Површине: 8236 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 5410/44	Површине: 6513 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 5410/45	Површине: 5098 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 5410/48	Површине: 718 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 5435	Површине: 57825 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 5436	Површине: 623441 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 5439/1	Површине: 4462514 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 5510/1	Површине: 274052 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 5511	Површине: 858 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 5573	Површине: 5828 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 5574	Површине: 3856779 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 5575/1	Површине: 69679 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 5579	Површине: 10787 м ²
КО ГРАЧАЦ	Државна	1/1	Кп. 5657/2	Површине: 681 м ²
КО ЛИПОВА	Државна	1/1	Кп. 682	Површине: 607 м ²

КО ЛИПОВА	Државна	1/1	Кп. 840	Површине: 538 м ²
КО ЛИПОВА	Државна	1/1	Кп. 855	Површине: 1283 м ²
КО ЛИПОВА	Државна	1/1	Кп. 882	Површине: 77 м ²
КО ЛИПОВА	Државна	1/1	Кп. 895	Површине: 130 м ²
КО ЛИПОВА	Државна	1/1	Кп. 897	Површине: 1347 м ²
КО ЛИПОВА	Државна	1/1	Кп. 1003/1	Површине: 29398 м ²
КО ЛИПОВА	Државна	1/1	Кп. 1020	Површине: 17938 м ²
КО ЛИПОВА	Државна	1/1	Кп. 1021/1	Површине: 361992 м ²
КО ЛИПОВА	Државна	1/1	Кп. 1021/23	Површине: 2475 м ²
КО ЛИПОВА	Државна	1/1	Кп. 1021/25	Површине: 4533 м ²
КО ЛИПОВА	Државна	1/1	Кп. 1046/1	Површине: 101470 м ²
КО ЛИПОВА	Државна	1/1	Кп. 1046/15	Површине: 620 м ²
КО ЛИПОВА	Државна	1/1	Кп. 1051	Површине: 8996 м ²
КО ЛИПОВА	Државна	1/1	Кп. 1052	Површине: 1502 м ²
КО ЛИПОВА	Државна	1/1	Кп. 1054/1	Површине: 177380 м ²
КО ЛИПОВА	Државна	1/1	Кп. 1054/2	Површине: 2960 м ²
КО ЛИПОВА	Државна	1/1	Кп. 1054/5	Површине: 950 м ²
КО ЛИПОВА	Државна	1/1	Кп. 1054/7	Површине: 70 м ²
КО ЛИПОВА	Државна	1/1	Кп. 1054/8	Површине: 132629 м ²
КО ЛИПОВА	Државна	1/1	Кп. 1054/9	Површине: 7046 м ²
КО ЛИПОВА	Државна	1/1	Кп. 1070	Површине: 43472 м ²
КО ЛИПОВА	Државна	1/1	Кп. 1073	Површине: 679852 м ²
КО ЛИПОВА	Државна	1/1	Кп. 1074/1	Површине: 276249 м ²
КО ЛИПОВА	Државна	1/1	Кп. 1074/8	Површине: 4140 м ²
КО ЛИПОВА	Државна	1/1	Кп. 1074/9	Површине: 34840 м ²
КО ЛИПОВА	Државна	1/1	Кп. 1087	Површине: 1509 м ²
КО НОВО СЕЛО	Државна	1/1	Кп. 4123	Површине: 10810 м ²
КО НОВО СЕЛО	Државна	1/1	Кп. 4777/1	Површине: 23942 м ²
КО НОВО СЕЛО	Државна	1/1	Кп. 4819/1	Површине: 57245 м ²
КО НОВО СЕЛО	Државна	1/1	Кп. 4819/5	Површине: 2704 м ²
КО НОВО СЕЛО	Државна	1/1	Кп. 4819/9	Површине: 10572 м ²
КО НОВО СЕЛО	Државна	1/1	Кп. 4820	Површине: 1160 м ²
КО НОВО СЕЛО	Државна	1/1	Кп. 4851/1	Површине: 357186 м ²
КО НОВО СЕЛО	Државна	1/1	Кп. 4851/5	Површине: 470 м ²
КО НОВО СЕЛО	Државна	1/1	Кп. 4851/9	Површине: 18276 м ²
КО НОВО СЕЛО	Државна	1/1	Кп. 4852	Површине: 3187 м ²
КО НОВО СЕЛО	Државна	1/1	Кп. 4853/1	Површине: 33730 м ²
КО НОВО СЕЛО	Државна	1/1	Кп. 4853/2	Површине: 13930 м ²
КО НОВО СЕЛО	Државна	1/1	Кп. 4853/3	Површине: 1540 м ²
КО НОВО СЕЛО	Државна	1/1	Кп. 4858/1	Површине: 107508 м ²
КО НОВО СЕЛО	Државна	1/1	Кп. 4859/1	Површине: 128584 м ²
КО НОВО СЕЛО	Државна	1/1	Кп. 4859/3	Површине: 12523 м ²
КО НОВО СЕЛО	Државна	1/1	Кп. 4859/5	Површине: 6056 м ²
КО НОВО СЕЛО	Државна	1/1	Кп. 4859/8	Површине: 4949 м ²
КО НОВО СЕЛО	Државна	1/1	Кп. 4861	Површине: 12380 м ²
КО НОВО СЕЛО	Државна	1/1	Кп. 4862	Површине: 9744 м ²
КО НОВО СЕЛО	Државна	1/1	Кп. 4869/1	Површине: 67678 м ²
КО НОВО СЕЛО	Државна	1/1	Кп. 4869/4	Површине: 9928 м ²
КО НОВО СЕЛО	Државна	1/1	Кп. 4869/6	Површине: 45928 м ²
КО НОВО СЕЛО	Државна	1/1	Кп. 4870/1	Површине: 18360 м ²
КО НОВО СЕЛО	Државна	1/1	Кп. 4870/3	Површине: 5751 м ²
КО НОВО СЕЛО	Државна	1/1	Кп. 4872/1	Површине: 10725 м ²
КО НОВО СЕЛО	Државна	1/1	Кп. 4876	Површине: 3689 м ²
КО НОВО СЕЛО	Државна	1/1	Кп. 4881	Површине: 60052 м ²
КО НОВО СЕЛО	Државна	1/1	Кп. 4883	Површине: 67224 м ²
КО НОВО СЕЛО	Државна	1/1	Кп. 4884	Површине: 710 м ²
КО НОВО СЕЛО	Државна	1/1	Кп. 4885	Површине: 894 м ²
КО НОВО СЕЛО	Државна	1/1	Кп. 4886/1	Површине: 115684 м ²
КО НОВО СЕЛО	Државна	1/1	Кп. 4886/4	Површине: 6026 м ²
КО НОВО СЕЛО	Државна	1/1	Кп. 4890	Површине: 1305 м ²

КО НОВО СЕЛО	Државна	1/1	Кп. 4892	Површине: 1606 м ²
КО НОВО СЕЛО	Државна	1/1	Кп. 4894/1	Површине: 3679407 м ²
КО НОВО СЕЛО	Државна	1/1	Кп. 4894/4	Површине: 45055 м ²
КО НОВО СЕЛО	Државна	1/1	Кп. 4894/5	Површине: 691 м ²
КО НОВО СЕЛО	Државна	1/1	Кп. 4896	Површине: 5130 м ²
КО НОВО СЕЛО	Државна	1/1	Кп. 4898	Површине: 8980 м ²
КО НОВО СЕЛО	Државна	1/1	Кп. 4914	Површине: 19002 м ²
КО НОВО СЕЛО	Државна	1/1	Кп. 4915	Површине: 467189 м ²
КО НОВО СЕЛО	Државна	1/1	Кп. 4919	Површине: 12190 м ²
КО НОВО СЕЛО	Државна	1/1	Кп. 4920	Површине: 258127 м ²
КО НОВО СЕЛО	Државна	1/1	Кп. 4930	Површине: 305670 м ²
КО НОВО СЕЛО	Државна	1/1	Кп. 4931/1	Површине: 1763479 м ²
КО НОВО СЕЛО	Државна	1/1	Кп. 4934/1	Површине: 191102 м ²
КО НОВО СЕЛО	Државна	1/1	Кп. 4935/1	Површине: 3184 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна	1/1	Кп. 99/2	Површине: 223 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна	1/1	Кп. 242	Површине: 252 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна	1/1	Кп. 404	Површине: 1187 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна	1/1	Кп. 419	Површине: 549 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна	1/1	Кп. 469	Површине: 115 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна	1/1	Кп. 491	Површине: 859 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна	1/1	Кп. 857	Површине: 1128 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна	1/1	Кп. 942/1	Површине: 3567 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна	1/1	Кп. 942/2	Површине: 3006 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна	1/1	Кп. 989	Површине: 205 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна	1/1	Кп. 998	Површине: 125 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна	1/1	Кп. 1171	Површине: 161 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна	1/1	Кп. 1172	Површине: 317 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна	1/1	Кп. 1250	Површине: 161 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна	1/1	Кп. 1384	Површине: 1101 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна	1/1	Кп. 1389/1	Површине: 30249 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна	1/1	Кп. 1389/2	Површине: 10978 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна	1/1	Кп. 1424	Површине: 1640 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна	1/1	Кп. 1425	Површине: 4290 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна	1/1	Кп. 1439	Површине: 2967 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна	1/1	Кп. 1440	Површине: 14516 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна	1/1	Кп. 1474	Површине: 457 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна	1/1	Кп. 1484	Површине: 497 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна	1/1	Кп. 1493	Површине: 126 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна	1/1	Кп. 1554	Површине: 2008 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна	1/1	Кп. 1570	Површине: 2063 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна	1/1	Кп. 1583	Површине: 70 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна	1/1	Кп. 1610	Површине: 740 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна	1/1	Кп. 1684	Површине: 120 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна	1/1	Кп. 1733	Површине: 892227 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна	1/1	Кп. 1735/3	Површине: 9080 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна	1/1	Кп. 1735/4	Површине: 32120 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна	1/1	Кп. 1735/7	Површине: 60359 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна	1/1	Кп. 1735/15	Површине: 17137 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна	1/1	Кп. 1735/25	Површине: 3981 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна	1/1	Кп. 1735/26	Површине: 901 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна	1/1	Кп. 1736	Површине: 3205 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна	1/1	Кп. 1746	Површине: 1883 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна	1/1	Кп. 1749/1	Површине: 352408 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна	1/1	Кп. 1749/5	Површине: 31505 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна	1/1	Кп. 1749/6	Површине: 30000 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна	1/1	Кп. 1749/7	Површине: 23822 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна	1/1	Кп. 1749/13	Површине: 1205 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна	1/1	Кп. 1749/14	Површине: 10036 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна	1/1	Кп. 1749/23	Површине: 3090 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна	1/1	Кп. 1749/24	Површине: 3895 м ²

КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 1749/26	Површине: 191 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 1749/27	Површине: 4577 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 1749/28	Површине: 6777 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 1749/29	Површине: 2227 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 1749/33	Површине: 6000 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 1749/34	Површине: 10000 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 1749/37	Површине: 1341 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 1749/39	Површине: 7231 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 1749/41	Површине: 1255 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 1749/43	Површине: 303 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 1749/45	Површине: 15434 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 1751/1	Површине: 360 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 1751/2	Површине: 540 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 1751/3	Површине: 200 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 1751/5	Површине: 194 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 1751/7	Површине: 400 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 1751/9	Површине: 300 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 1751/10	Површине: 300 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 1752	Површине: 1242 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 1753	Површине: 3534 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 1754	Површине: 1546821 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 1755/1	Површине: 19013 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 1755/6	Површине: 20226 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 1755/7	Површине: 21445 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 1756	Површине: 385 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 1768	Површине: 311 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 1838	Површине: 54 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 1961	Површине: 1431 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 1993	Површине: 2751 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 2015	Површине: 11189 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 2016	Површине: 6235 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 2018	Површине: 8790 м ² :
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 2020	Површине: 1408 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 2039	Површине: 2273 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 2042/1	Површине: 3218 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 2051/1	Површине: 56863 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 2054	Површине: 297 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 2055	Површине: 613 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 2057/1	Површине: 12920 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 2057/2	Површине: 5920 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 2057/4	Површине: 15720 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 2057/5	Површине: 152275 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 2057/7	Површине: 4301 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 2058	Површине: 6369 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 2065/4	Површине: 20199 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 2066	Површине: 14253 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 2068/4	Површине: 8171 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 2069	Површине: 2166 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 2070	Површине: 3992 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 2074	Површине: 1135 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 2104	Површине: 570 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 2112	Површине: 610 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 2115	Површине: 1650 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 2157/4	Површине: 37991 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 2157/6	Површине: 3375 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 2157/7	Површине: 6255 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 2157/10	Површине: 2207 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 2252	Површине: 422 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 2254	Површине: 748 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 2267	Површине: 632 м ²

КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 2356	Површине: 1021 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 2541/4	Површине: 8037 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 2541/6	Површине: 14786 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 2541/8	Површине: 2423 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 2541/10	Површине: 12805 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 2541/11	Површине: 10341 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 2541/14	Површине: 10904 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 2553	Површине: 3246 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 2565/1	Површине: 20146 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 2566/1	Површине: 418 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 2566/2	Површине: 7843 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 2567	Површине: 335852 м ²
КО ОТРОЦИ	Државна 1/1	Кп. 2568	Површине: 1014221 м ²
КО РСАВЦИ	Државна 1/1	Кп. 613	Површине: 41 м ²
КО РСАВЦИ	Државна 1/1	Кп. 693/1	Површине: 10635 м ²
КО РСАВЦИ	Државна 1/1	Кп. 938	Површине: 17467 м ²
КО РСАВЦИ	Државна 1/1	Кп. 945	Површине: 9424 м ²
КО РСАВЦИ	Државна 1/1	Кп. 946/1	Површине: 177560 м ²
КО РСАВЦИ	Државна 1/1	Кп. 946/7	Површине: 1382 м ²
КО РСАВЦИ	Државна 1/1	Кп. 946/10	Површине: 42 м ²
КО РСАВЦИ	Државна 1/1	Кп. 949	Површине: 519 м ²
КО РСАВЦИ	Државна 1/1	Кп. 960/1	Површине: 10533 м ²
КО РСАВЦИ	Државна 1/1	Кп. 960/2	Површине: 22956 м ²
КО РСАВЦИ	Државна 1/1	Кп. 960/6	Површине: 7315 м ²
КО РСАВЦИ	Државна 1/1	Кп. 974/5	Површине: 13329 м ²
КО РСАВЦИ	Државна 1/1	Кп. 974/10	Површине: 16856 м ²
КО РСАВЦИ	Државна 1/1	Кп. 974/26	Површине: 3624 м ²
КО РСАВЦИ	Државна 1/1	Кп. 1015	Површине: 7369 м ²
КО РСАВЦИ	Државна 1/1	Кп. 1017	Површине: 2854 м ²
КО РСАВЦИ	Државна 1/1	Кп. 1018	Површине: 3860 м ²
КО РСАВЦИ	Државна 1/1	Кп. 1019	Површине: 3953195 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 1404	Површине: 2599 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 1669/1	Површине: 9452 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 1669/6	Површине: 3570 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 1669/7	Површине: 3666 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 1669/8	Површине: 3617 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 1669/9	Површине: 2109 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 1669/10	Површине: 1299 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 1669/11	Површине: 275 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 2128/6	Површине: 9527 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 2128/29	Површине: 4955 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 2128/30	Површине: 9275 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 2229/4	Површине: 648 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 2229/7	Површине: 5084 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 2235/1	Површине: 852 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 2235/2	Површине: 584 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 2235/3	Површине: 728 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 2235/4	Површине: 348 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 2235/5	Површине: 385 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 2235/6	Површине: 111 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 2244	Површине: 2269 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 2248	Површине: 3468 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 2251/1	Површине: 1651726 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 2251/2	Површине: 9982 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 2251/3	Површине: 301 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 2251/4	Површине: 1900 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 2251/6	Површине: 410 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 2251/7	Површине: 3336 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 2251/10	Површине: 2112 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 2251/13	Површине: 33 м ²

КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 2251/14	Површине: 233 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 2251/15	Површине: 567 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 2251/16	Површине: 398 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 2251/17	Површине: 5320 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 2251/20	Површине: 9371 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 2251/21	Површине: 212 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 2251/22	Површине: 279 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 2251/23	Површине: 424 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 2251/40	Површине: 8179 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 2251/42	Површине: 3558 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 2251/43	Површине: 3772 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 2251/45	Површине: 2696 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 2251/47	Површине: 908 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 2251/48	Површине: 2969 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 2251/56	Површине: 219 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 2251/67	Површине: 556 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 2251/89	Површине: 1364 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 2251/90	Површине: 2731 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 2251/92	Површине: 3415 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 2251/94	Површине: 1521 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 2252/1	Површине: 272880 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 2255	Површине: 4244 м ²
КО РУЋИНЦИ	Државна 1/1	Кп. 2266	Површине: 1338 м ²
КО	Државна 1/1	Кп. 138/2	Површине: 1835 м ²
СТАНИШИНЦИ			
КО	Државна 1/1	Кп. 138/4	Површине: 1030 м ²
СТАНИШИНЦИ			
КО	Државна 1/1	Кп. 323/1	Површине: 1468556 м ²
СТАНИШИНЦИ			
КО	Државна 1/1	Кп. 347	Површине: 170 м ²
СТАНИШИНЦИ			
КО	Државна 1/1	Кп. 539	Површине: 2538 м ²
СТАНИШИНЦИ			
КО	Државна 1/1	Кп. 547/4	Површине: 273 м ²
СТАНИШИНЦИ			
КО	Државна 1/1	Кп. 547/5	Површине: 477 м ²
СТАНИШИНЦИ			
КО	Државна 1/1	Кп. 547/7	Површине: 429 м ²
СТАНИШИНЦИ			
КО	Државна 1/1	Кп. 547/8	Површине: 129 м ²
СТАНИШИНЦИ			
КО	Државна 1/1	Кп. 548/3	Површине: 150 м ²
СТАНИШИНЦИ			
КО	Државна 1/1	Кп. 555	Површине: 45943 м ²
СТАНИШИНЦИ			
КО	Државна 1/1	Кп. 557	Површине: 1397 м ²
СТАНИШИНЦИ			
КО	Државна 1/1	Кп. 559	Површине: 2548 м ²
СТАНИШИНЦИ			
КО	Државна 1/1	Кп. 560	Површине: 1755 м ²
СТАНИШИНЦИ			
КО	Државна 1/1	Кп. 561/1	Површине: 114195 м ²
СТАНИШИНЦИ			
КО	Државна 1/1	Кп. 561/27	Површине: 1810 м ²
СТАНИШИНЦИ			
КО	Државна 1/1	Кп. 564	Површине: 5600 м ²
СТАНИШИНЦИ			
КО	Државна 1/1	Кп. 565	Површине: 2076 м ²
СТАНИШИНЦИ			
КО	Државна 1/1	Кп. 566	Површине: 56328 м ²

СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 567/1	Површине: 1917433 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 568	Површине: 3660 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 569	Површине: 9627 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 570	Површине: 36140 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 571	Површине: 5980 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 573	Површине: 963 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 574	Површине: 16228 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 576	Површине: 122420 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 579/1	Површине: 1418 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 579/2	Површине: 6003 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 580/1	Површине: 236814 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 580/2	Површине: 5724 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 580/3	Површине: 31846 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 580/4	Површине: 210480 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 580/5	Површине: 9788 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 580/6	Површине: 230 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 580/7	Површине: 1393 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 580/8	Површине: 61 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 580/9	Површине: 63 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 580/10	Површине: 125 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 581/1	Површине: 13475 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 581/2	Површине: 6200 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 582	Површине: 14835 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 586	Површине: 646141 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 594	Површине: 10012 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 601	Површине: 3227 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 603	Површине: 433013 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 604	Површине: 6728 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 606	Површине: 7669 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 607	Површине: 2082 м ²

СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 608/1	Површине: 1862 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 608/2	Површине: 1176 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 609	Површине: 2903 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 610	Површине: 2843 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 628/2	Површине: 2750 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 643	Површине: 7935 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 646/1	Површине: 758840 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 649	Површине: 63451 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 655	Површине: 312340 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 668	Површине: 30355 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 670	Површине: 124542 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 676	Површине: 5850 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 681	Површине: 5010 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 686	Површине: 3647 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 688	Површине: 6292 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 690	Површине: 11803 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 695	Површине: 17495 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 698	Површине: 2465 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 700	Површине: 24556 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 737/1	Површине: 164133 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 739	Површине: 4625 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 740	Површине: 1568 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 764	Површине: 74629 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 766	Површине: 950 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 858	Површине: 730 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 977/1	Површине: 9226 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 990/1	Површине: 49925 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 1130	Површине: 2077 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 1237/1	Површине: 1195216 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 1367	Површине: 2649 м ²

СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 1378	Површине: 179920 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 1418/12	Површине: 4680 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 1418/13	Површине: 6360 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 1419/1	Површине: 18141 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 2174	Површине: 6768 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 2176	Површине: 3164 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 2180	Површине: 174424 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 2477	Површине: 7987 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 2478	Површине: 111415 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 2479	Површине: 615 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп.2481	Површине: 37311 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 2489	Површине: 3084 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 2533	Површине: 2509 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 2534	Површине: 1161032 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 2536	Површине: 70474 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 2687	Површине: 1537 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 2742	Површине: 74029 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 2744	Површине: 47154 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 2746	Површине: 204542 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 2748	Површине: 2014 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 2749	Површине: 29850 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 2750	Површине: 62728 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 2751	Површине: 42174 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 2752/7	Површине: 21432 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 2752/8	Површине: 17529 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 3164	Површине: 10191 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 3165/5	Површине: 1089 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 3170	Површине: 10984 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 3171/1	Површине: 1680076 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 3171/6	Површине: 9050 м ²

СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 3184/1	Површине: 428468 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 3184/2	Површине: 4840 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 3184/3	Површине: 7892 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 3612	Површине: 12803 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 3617/1	Површине: 530871 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 3627	Површине: 359430 м ²
СТАНИШИНЦИ КО	Државна 1/1	Кп. 3631/1	Површине: 29599 м ²
СТАНИШИНЦИ КО ВРАНЕШИ	Државна 1/1	Кп. 2807	Површине: 244 м ²
КО ВРАНЕШИ	Државна 1/1	Кп. 2824	Површине: 605 м ²
КО ВРАНЕШИ	Државна 1/1	Кп. 3219	Површине: 9591 м ²
КО ВРАНЕШИ	Државна 1/1	Кп.3253	Површине: 2665 м ²
КО ВРАНЕШИ	Државна 1/1	Кп. 3353/1	Површине: 1350 м ²
КО ВРАНЕШИ	Државна 1/1	Кп. 3353/3	Површине: 1038 м ²
КО ВРАНЕШИ	Државна 1/1	Кп. 3353/5	Површине: 1332 м ²
КО ВРАНЕШИ	Државна 1/1	Кп. 3898	Површине: 33829 м ²
КО ВРАНЕШИ	Државна 1/1	Кп. 3920	Површине: 1854 м ²
КО ВРАНЕШИ	Државна 1/1	Кп. 3958	Површине: 2693 м ²
КО ВРАНЕШИ	Државна 1/1	Кп. 3968/1	Површине: 100968 м ²
КО ВРАНЕШИ	Државна 1/1	Кп. 3968/2	Површине: 2859 м ²
КО ВРАНЕШИ КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1 Државна 1/2	Кп.3969 Кп. 1118	Површине: 1772591 м ² Површине: 742 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/2	Кп. 1124/1	Површине: 619 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/2	Кп. 1124/2	Површине: 48 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/2	Кп. 1125/2	Површине: 8664 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/2	Кп. 1125/3	Површине: 1357 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/2	Кп. 1125/4	Површине: 198 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/2	Кп. 1125/5	Површине: 3138 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/2	Кп. 1125/7	Површине: 186 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/2	Кп. 1125/8	Површине: 798 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/2	Кп. 1125/11	Површине: 1106 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/2	Кп. 1125/12	Површине: 816 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/2	Кп. 1125/20	Површине: 164 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/2	Кп. 1125/26	Површине: 2179 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/2	Кп. 1127/2	Површине: 295 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/2	Кп. 1127/3	Површине: 370 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 1889/1	Површине: 280322 м ²

КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3624/1	Површине: 18114 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3624/2	Површине: 393 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3624/3	Површине: 1064 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3624/4	Површине: 107 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3624/5	Површине: 182 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3651	Површине: 11035 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3653	Површине: 1125 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3706/5	Површине: 1103 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3706/6	Површине: 9689 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3706/7	Површине: 662 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3715	Површине: 6185 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3751/2	Површине: 432 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3782	Површине: 1392 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3825/1	Површине: 2182 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3825/2	Површине: 1422 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3826	Површине: 14237 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3827/1	Површине: 62411 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3827/2	Површине: 41022 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3827/9	Површине: 25472 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3827/14	Површине: 15380 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3827/15	Површине: 838 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3827/16	Површине: 8780 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3827/17	Површине: 160 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3827/18	Површине: 140 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3827/19	Површине: 3045 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3827/21	Површине: 9534 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3828	Површине: 1808 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3833	Површине: 4828 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3838	Површине: 1693 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3839	Површине: 9933 м ²

КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3840/1	Површине: 16720 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3840/3	Површине: 2073 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3840/4	Површине: 410 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3842	Површине: 23074 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3848/1	Површине: 1704 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3848/2	Површине: 1257 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3855	Површине: 10928 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3857	Површине: 565 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3859/1	Површине: 685020 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3859/6	Површине: 2062 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3859/7	Површине: 3598 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3859/8	Површине: 3149 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3859/10	Површине: 34215 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3859/13	Површине: 4737 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3859/14	Површине: 5920 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3859/15	Површине: 2033 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3859/16	Површине: 1533 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3859/17	Површине: 502 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3859/18	Површине: 784 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3859/19	Површине: 2951 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3859/20	Површине: 1742 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3859/26	Површине: 110 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3860/3	Површине: 3148 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3862	Површине: 4867 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3865	Површине: 1626 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3867	Површине: 500 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3868	Површине: 868 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3870	Површине: 108164 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3872/1	Површине: 884207 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3872/4	Површине: 1704 м ²

КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3872/5	Површине: 550 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3872/7	Површине: 17 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3879	Површине: 146 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3900/1	Површине: 414423 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3900/2	Површине: 934 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3901/2	Површине: 7307 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3904	Површине: 98825 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3905	Површине: 1283 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3906	Површине: 2306 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3908/4	Површине: 3143 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3908/5	Површине: 451 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3908/6	Површине: 110 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3910/1	Површине: 108747 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3910/6	Површине: 1619 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3910/7	Површине: 1438 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3910/8	Површине: 5580 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3910/9	Површине: 3287 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3910/13	Површине: 925 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3911	Површине: 412 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3913	Површине: 2436 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3914	Површине: 1267 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3915	Површине: 4358 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3917	Површине: 9859 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3919	Површине: 2085 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3921	Површине: 577 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3923	Површине: 368 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3924	Површине: 337 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3925	Површине: 1719 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3926	Површине: 6556 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3927/1	Површине: 1820 м ²

КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3927/2	Површине: 3640 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3928	Површине: 3067 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3932	Површине: 5028 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3964/4	Површине: 3433 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3964/12	Површине: 2299 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3964/13	Површине: 2168 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3964/14	Површине: 1160 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3964/15	Површине: 1221 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3964/19	Површине: 1508 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3964/20	Површине: 3233 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3964/21	Површине: 1598 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3964/22	Површине: 241 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3968/1	Површине: 883 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3968/2	Површине: 1120 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3969/1	Површине: 334 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3969/2	Површине: 2038 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3971	Површине: 1918 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3972	Површине: 128 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3974	Површине: 290 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3975	Површине: 2757 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3976/1	Површине: 42399 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3976/2	Површине: 6740 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3976/3	Површине: 2050 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3979	Површине: 110072 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3980/1	Површине: 3607476 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3980/2	Површине: 2780 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3982	Површине: 520 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3984	Површине: 282 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3986	Површине: 764 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3988	Површине: 1328 м ²

КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3989/1	Површине: 15985 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3990	Површине: 674781 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3991/1	Површине: 18733 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3991/2	Површине: 8262 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3992	Површине: 842 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3993	Површине: 765 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3996	Површине: 33 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 3999	Површине: 267 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 4000	Површине: 822025 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 4001	Површине: 1702 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 4002	Површине: 3625 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 4003	Површине: 26893 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 4006	Површине: 552 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 4007/1	Површине: 443741 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 4007/3	Површине: 2162 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 4007/4	Површине: 2167 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 4008	Површине: 894105 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 4010	Површине: 141 м ²
КО ВРЊАЧКА БАЊА	Државна 1/1	Кп. 4012	Површине: 636 м ²
КО ВУКУШИЦА	Државна 1/1	Кп. 945/1	Површине: 190 м ²
КО ВУКУШИЦА	Државна 1/1	Кп. 948/1	Површине: 34029 м ²
КО ВУКУШИЦА	Државна 1/1	Кп. 948/10	Површине: 358 м ²
КО ВУКУШИЦА	Државна 1/1	Кп. 948/12	Површине: 274 м ²
КО ВУКУШИЦА	Државна 1/1	Кп. 948/20	Површине: 1161 м ²
КО ВУКУШИЦА	Државна 1/1	Кп. 948/21	Површине: 3698 м ²
КО ВУКУШИЦА	Државна 1/1	Кп. 948/23	Површине: 124 м ²
КО ВУКУШИЦА	Државна 1/1	Кп. 948/26	Површине: 61 м ²
КО ВУКУШИЦА	Државна 1/1	Кп. 948/27	Површине: 63938 м ²
КО ВУКУШИЦА	Државна 1/1	Кп. 1090	Површине: 84 м ²
КО ВУКУШИЦА	Државна 1/1	Кп. 1109/4	Површине: 8893 м ²
КО ВУКУШИЦА	Државна 1/1	Кп. 1111	Површине: 3192 м ²
КО ВУКУШИЦА	Државна 1/1	Кп. 1114	Површине: 1705 м ²
КО ШТУЛАЦ	Државна 1/1	Кп. 1468	Површине: 16328 м ²
КО ШТУЛАЦ	Државна 1/1	Кп. 1835/1	Површине: 46757 м ²

Преносе се на ЈП за газдовање заштитним шумама "Шуме-Гоч" Врњачка Бања и грађевински објекти и путеви који се налазе у обухвату из чл.2. става 2. ове одлуке, осим грађевинских објеката и цевовода који служе за

водоснабдевање Врњачке Бање и других насељених места и месних заједница.

Члан 3.

У погледу газдовања шумама, из ове Одлуке, ради остваривања намене, одређују се

мере да се из природних шумских еко система не може и не сме узети изнад њихове могућности продукције, како би се очувале и заштитиле шуме Врњачке Бање и како би се сачувала рекреационо-здравствена и производна улога и заштита животне и радне средине.

Заштитне шуме из ове Одлуке као шуме са приоритетном функцијом су:

- 1.шуме које непосредно заштићују изворишта водоснабдевања, ваздуха, врела и термоминерална и минерална изворишта и Врњачку Бању;
- 2.шуме које заштићују објекте (водне акумулације, путеве).
- 3.шуме које заштићују земљиште од ерозије;
4. шуме које заштићују ретка станишта флоре и фауне, и биодиверзитет и део шума и просторних целина због посебних природних вредности и реткости у којима живе ретке биљне и животињске врсте,

5. шуме и простори који због својих природних, естетских, здравствених, климатских вредности могу да се преведу у парк шуме и користе за одмор и рекреацију, развој и унапређење туризма.

Мере заштите спроводиће се у складу са Законом о шумама, Законом о заштити животне средине, Законом о просторном планирању, Законом о бањама, Одлуком о зонама и појасевима санитарне заштите око изворишта и других објеката водоснабдевања општине Врњачка Бања, другим Законима и другим прописима из ове области, а утврђују се шумскопривредним основама.

Члан 3а.

У планирању газдовања и газдовању заштитним шумама строго ће се поштовати функционални захтеви; биолошки, биотехнички, технички и специфични који на специфичан начин обезбеђују остваривање приоритетних функција шума и заштиту просторних целина.

Члан 3б.

У складу са Законом, овом Одлуком, урбанистичким планом и посебном шумско привредном основном мањи делови комплекса шума и просторних целина уз обезбеђивање одговарајућег режима коришћења могу се користити за активну и пасивну рекреацију. Локалитет села Гоч и хотелског комплекса "Бели извор" због својих природних, естетских, здравствених, климатских, рекреативних и других услова користиће се плански за унапређење и развој туризма Врњачке Бање.

Цео комплекс шума, не угрожавајући посебну намену ће се користити и у научно-истраживачке и наставничке сврхе.

Члан 3ц.

Газдовање шумама у државној својини у дефинисаном подручју заштитним шумама и стручни надзор над газдовањем приватним шумама на истом подручју поверено је Јавном предузећу за газдовање заштитним шумама, "Шуме-Гоч" Врњачка Бања.

Члан 4.

(брисан)

Члан 5.

Средства за остваривање циљева и мера газдовања заштитним шумама истакнутих у овој Одлуци обезбеђује СО Врњачка Бања, Јавно предузеће за газдовање заштитним шумама "Шуме-Гоч" Врњачка Бања и други даваоци средстава у складу са Законом .

Члан 5а.

Ступањем на снагу ове Одлуке престаје да важи Одлука о стављању под заштиту објеката природе на подручју општине Врњачка Бања ("Сл.лист општине Краљево", бр. 6/88).

Члан 5б.

Забрањује се номадска испаша на подручјима обухваћеним овом Одлуком.

Члан 6.

(брисан)

Самосталне одредбе Одлуке о проглашењу шума за заштитне шуме ("Сл.лист општине Краљево" бр. 5/86)

Члан 7.

Ова Одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Сл.листу општине Краљево".

Самосталне одредбе Одлуке о изменама и допунама Одлуке о проглашењу шума за заштитне шуме ("Сл.лист општине Краљево", бр. 2/87)

Члан 1.

У уводном делу Одлуке о проглашењу шума за заштитне шуме ("Сл.лист општине Краљево", бр.5/86), додати: "и на основу сагласности СО Трстеник бр.322-5/86".

Члан 7.

Ова Одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Сл.листу општине Краљево".

Самосталне одредбе Одлуке о изменама и допунама Одлуке о проглашењу шума за заштитне шуме ("Сл.лист општине Краљево", бр. 19/02)

Члан 8.

Обавезују се стручне службе Скупштине општине Врњачка Бања да сачине пречишћен текст ове одлуке.

Члан 9.

Ова Одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Сл.листу општине Краљево".

Самосталне одредбе Одлуке о изменама и допунама Одлуке о проглашењу шума за заштитне шуме ("Сл.лист општине Врњачка Бања", бр. 2/17).

Члан 4.

Задужује се секретар Скупштине општине Врњачка Бања да сачини пречишћен текст ове Одлуке.

Члан 5.

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу општине Врњачка Бања".

ОПШТИНСКА УПРАВА

48.

На основу закључка Скупштине општине Врњачка Бања бр. 020-15/17 од 31.1.2017.године, Општинска управа општине Врњачка Бања је сачинила пречишћен текст Програма мера и активности на обезбеђењу одрживе експлоатације и заштити од загађења ресурса минералних и термалних вода општине Врњачка Бања

Програм мера и активности на обезбеђењу одрживе експлоатације и заштити од загађења ресурса минералних и термалних вода општине Врњачка Бања, садржи:

- Програм мера и активности на обезбеђењу одрживе експлоатације и заштити од загађења ресурса минералних и термалних вода општине Врњачка Бања, чији је аутор Горан Рашула, дипл.инг.хидрогеологије, члан Комисије за праћење количине, састава и коришћење природног лековитог фактора у Врњачкој Бањи (минералне и термалне воде) и

- предлоге и сугестије чланова Комисије за праћење количине, састава и коришћење природног лековитог фактора у Врњачкој Бањи (минералне и термалне воде), са достављеним новим техничким подацима за изворе "Снежник" и "Топла вода", са седнице одржане 25.1.2017.године

Број: 020-15/17

Дана: 2.2.2017.године

Обрадила:

Јасмина Трифуновић,с.р.

руководилац Одсека за послове органа општине

НАЧЕЛНИК ОПШТИНСКЕ УПРАВЕ

Славиша Пауновић,с.р.

Програм мера и активности на обезбеђењу одрживе експлоатације и заштити од загађења ресурса минералних и термалних вода општине Врњачка Бања (Пречишћен текст)

Аутор: **Горан Рашула**, дипл.инг хидрогеологије

Комисија за праћење количина, саства и коришћења природног лековитог фактора у Врњачкој Бањи (минералних и термалних вода):

Родољуб Цамић, дипл.прав., председник Комисије,

Снежана Костић, дипл.инж.агро., зам. пред. Комисије,

чланови Комисије: **Горан Рашула**, дипл.инж. хидрогеол.,

Божидар Вучковић, дипл.прав., **Биљана Балшић**, дипл.инж.технол.

Врњачка Бања, Јануар 2017.године

**ПРОГРАМ МЕРА И АКТИВНОСТИ НА
ОБЕЗБЕЂЕЊУ ОДРЖИВЕ
ЕКСПЛОАТАЦИЈЕ
И ЗАШТИТИ ОД ЗАГАЂЕЊА РЕСУРСА
МИНЕРАЛНИХ И ТЕРМАЛНИХ ВОДА
ОПШТИНЕ ВРЊАЧКА БАЊА**

1. УВОД

Темељне потребе за очувањем достигнутог друштвеног и привредног стандарда, али и даљег одрживог развоја сваке локалне самоуправе на територији Републике Србије, обухватају пре свега бригу за домицилним ресурсима минералних сировина и заштити животне – прородне средине. Као један од најважнијих сегмената минералних сировина и то као обновљив геолошки ресурс, могу се сматрати подземне воде из којих се добијају корисне минералне сировине, исте користити за медицинске, балнеолошке, спортске и рекреативне сврхе, те данас из истих модерним технологијама може искористити и геотермална енергија (за киматизацију, грејање објеката и чак добијања 'чисте' електричне енергије). У том контексту, подразумева се да коришћење природних ресурса на одржив начин значи осигурање њихове расположивости у будућности и смањење утицаја њиховог коришћења на животну средину. Обновљиви ресурси имају моћ регенерације само уколико темпо коришћења не превазилази интензитет обнављања. Ако се овим општим начелима локална самоуправа посвети на озбиљан и стручан начин... лако је дефинисати циљеве и поштовати принципе те у будућности осигурати путеве сваког даљег развоја на добробит свих.

Са тим циљем СКУПШТИНА ОПШТИНЕ Врњачка Бања, је у складу са ЗАКОНОМ донела ОДЛУКУ О КОРИШЋЕЊУ ПРИРОДНОГ ЛЕКОВИТОГ ФАКТОРА (Сл.Гл. општине Краљево бр.9/98) на коју је дала сагласност ВЛАДА Републике Србије својом Одлуком која је објављена у ("Сл.гласнику РС" бр. 25/98).

Председник општине Бобан Ђуровић, на основу својих овлашћења и **ОДЛУКЕ Скупштине општине Врњачка Бања бр.9-173/16 од 02.03.2016. године**, донео је **РЕШЕЊЕ бр.020-4/17 од 10.01.2017. године**, и образовао сталну **Комисију за праћење количина, састава и коришћења природног лековитог фактора у Врњачкој Бањи (минералних и термалних вода)** са задатком да

у складу са ЗАКОНОМ и ВАЖЕЋИМ ОДЛУКАМА Скупштине општине ВРЊАЧКА БАЊА, ДРУГИМ ПРОПИСИМА И ПОДЗАКОНСКИМ АКТИМА, свеобухватно сагледа све аспекте очувања, коришћења, заштите, унапређења и управљања подручја БАЊЕ, на коме постоји и користи се природни лековити фактор (минерална и термална вода).

Закон о водама (Сл.Гл.РС 30/10, 93/12 и 101/16), представља основ легислативе РС када су у питању услови, основи и обавезе захватања, искоришћења водних ресурса, али и заштите и очувања квалитета, као и услови измирења накнада за коришћење вода. Поред тога, подземне воде, а посебо минералне и термалне воде третиране су и **Законом о заштити животне средине** (Сл.гл.РС 135/04, 36/09, 36/09 - др. закон, 72/09 - др. закон, 43/11 - одлука УС и 14/2016), као и **Законом о рударству и геолошким истраживањима** (Сл.гл.РС 101/15), те у сегменту надлежности иста идентификована као домен Министарстава, Јавних водопривредних предузећа, али и локалне самоуправе **Законом о комуналним делатностима** – (Сл.Гл.РС 129/2007, 83/14 101/16).

Међутим, бројна је и друга законска и подзаконска регулатива, коју Врњачка Бања може користити у сегменту сопствених надлежности, између осталих, **Закон о бањама** (Сл.гл.РС 80/92 и 67/93), **Уредба Владе Србије о утврђивању подручја бање Врњачка Бања** (Сл.гл.РС 26/1997), **Одлука о коришћењу природног лековитог фактора** (Сл.лист општине Краљево бр. 9/1998) и **Одлука о давању сагласности на коришћење природног лековитог фактора** (Сл.лист општине Краљево бр.25/1998) и др., којима се врши класификација и категоризација резерви минералних вода, прати хидро-хемијски састав и квалитет, санитарни и др. услови у експлоатацији, идентификују балнеолошки – лековити фактори, те дефинишу превентивне мере и поступци заштите од загађења, као и обезбеђење основа управљања, односно стучу надлежности над лековитим фактором (минералним и термалним водама) на територији своје локалне самоуправе.

2. ПОВОД И ЦИЉЕВИ ФОРМИРАЊА КОМИСИЈЕ И ИНАУГУРАЦИЈЕ СТРАТЕШКОГ ПЛАНА РАДА

Прецизни и једнозначни, дугорочни и свеобухватни услови заштите лековитог фактора, а затим и обезбеђења одрживог развоја кад је у питању фундаментални домицилни ресурс минералних и термалних вода у Врњачкој Бањи, подстакао је надлежну општинску управу да формира посебно стручно тело – Комисију,

која би пре свега са стручног, али и правних, економских, технолошких и др. аспеката, сагледала проблематику и предложила конкретне МЕРЕ и АКТИВНОСТИ на обезбеђењу основа за ОЧУВАЊЕМ, РАЦИОНАЛНИМ КОРИШЋЕЊЕМ, те УНАПРЕЂЕЊЕМ и УПРАВЉАЊЕМ минералним и термалним водама на својој територији.

Мада водопривредна регулатива јасно дефинише обавезе инвеститора кад су у питању водопривредни услови и дозволе (на сваком појединачном локалитету), којима се веома прецизно дотичу интереси Републике, али и надлежности (кроз планске акте) које доноси локална самоуправа (пре свега у домену урбанистичких ограничења, затим обавеза код дефинисања позиција рецимо, за испуштање потрошених вода, одређивања граница зона санитарне заштите, како се обезбеђују предуслови превентивне заштите и водних тела, али и земљишта око истих, коришћење природног лековитог фактора и др.), често се дешава да се овако ригорозни услови „лако превазиђу“ бирократским формама и поступцима, који се доносе из тзв. „канцеларијске визуре“.

Надлежни сектор - служба Министарства РС издаје одобрења за истраживања (док се општина само обавештава о почетку радова), на темељу „ревидованог“ Пројекта хидрогеолошких истраживања, као и мишљења Завода за заштиту природе и Споменичке културе, који своје акте издају на бази извода из истоветног Пројекта, али и сопствених сазнања везаних пре свега за природне и археолошке целине (њима битне). Оваквим приступом често долази до тога да се не уважавају битне хидрогеолошке/хидродинамичке и др. специфичности *in situ* и стратегија развоја, али и занемаре интереси локалне самоуправе. С тим у вези, инвеститор долази у посед одобрења за извођење истражних бушења рецимо на изворишту Борјак (3 бушотине на малом простору у залеђу „Снежника“), изводе се бушења код хотела Фонтана и Звезда (у близини „Топлог извора“), а затим појављују интересенати за бушењем бунара без дозвола све у зонама оверених експлоатационих поља и др., где самим теренским радовима на свакој новој бушотини може доћи до директног девастирања и загађења најважнијих бањских изворишта (Снежник, Слатина, Топли извор), или на малом простору без стратегије због *ad hoc* потреба приватних инвеститора, бушења дубоких бушотина у зони Врњаца, Новог Села, Витојевца, и тд.

Ова, али и др. несагласја, касније продукују „крађу“ воде између два блиска бунара, како

пукотински и раседни системи (тектонски склоп) нису једнозначни и још увек **недовољно познати** на територији палеозојског горја у залеђу Врњачке Бање, могуће су појаве загађења ПВ, смањења издашности, угрожавања постојаности хидро-хемијског састава и лековитог фактора екстракованих вода.

Имајући ове чињенице у виду, циљ локалне самоуправе је потреба да се изнађу правне основе за инволвацијом јасних норми у заштити својих интереса – стварајући директан контакт и са пројектантима, Републичким Заводом за заштиту природе, али директно и са службом Министарства надлежног за издавање дозвола за геолошка истраживања (истражна бушења). У том смислу, просторно планска документација – ове и сличне проблеме може веома јасно да истакне, те определи надлежности локалане самоуправе на добробит сопствених интереса, али и циљева усмерених ка целовитом и доследном одрживом развоју, без било каквог ремећења Националне стратегије.

Комисија ће у свом даљем ангажовању, доказима са бројних конкретних примера, о овој правној, условно речено „заврзлами“, дати свој прецизни стручни, али и правни став, мишљење, као основ како би општинске структуре, овој теми могле, веома брзо, да се максимално и доследно посвете.

Доминантни циљ или задатак ангажовања Комисије могао би подразумевати и предлог стварања техничког тима са седиштем у Врњачкој Бањи, коме ће искључиво и једина дужност бити спровођење тзв. **АКТИВНОГ МОНИТОРИНГА свих водних објеката на целој територији СО Врњачка Бања**, који подразумева, целовитог праћења количина екстракованих вода, мониторинг постојаности квалитета, режима протицаја, истицаја и осцилација НПВ-а, али који ће и давати мишљења за добијање услова код нових бушења, праћење истраживања, начина стицања експлоатационих права и водопривредних дозвола и др. Овакав тим мора имати условно-надлежност за вршење контроле код свих индивидуалних корисника - како се воде и ажурирају водне књиге, праћење резултата хидрохемијских анализа, има ли усаглашености планова даљег развоја, да ли се и како поштују законске обавезе и мере на заштити индивидуалних бунара и изворишта, као и рецимо давати сагласност/мишљење код процеса ре-иновирања билансних резерви након сваке 5. године, и сл...

3. КРАТАК ИСТОРИЈАТ ЕКСПЛОАТАЦИЈЕ МИНЕРАЛНИХ И ТЕРМАЛНИХ ВОДА ВРЊАЧКЕ БАЊЕ

На иницијативу Павла Мутавцића, крушевачког начелника, 1868. године, у Врњачкој Бањи је основана прва туристичка организација у Србији под називом “Основателно - фундаторско друштво лековите кисело-вруће воде у Врњцима” (Б.Руђинчанин, О.Топаловић – „Врњачка Бања кроз векове на почетку 21. века“, Библиотека „Д.Радић“, Врњачка Бања, 2008.). Ово се дуго година сматра и почетком организоване експлоатације минералне воде у Бањи у балнеолошке – туристичке сврхе.

Друштво је окупило заинтересоване појединце из Бање, али и околних места, који су сопственим прилозима започели изградњу првих уређених водних обејаката – градњом чесме и „топлог купатила“. Већ наредне године, забележено је да је Бању посетио 538 гост који су остварили преко 16.000 ноћења. Коришћење минералних вода за лечење и рехабилитацију био је основни мотив доласка људи у бање. Врњачка Бања је настала и развијала се око минералних извора што је већ на почетку 20. века одредило карактер њене привреде у будућности. Експлоатација минералних вода у здравствене сврхе значила је и специјализацију њене привреде углавном ка здравственом туризму. Термоминерални извор „Топла вода“ је најстарији и најпознатији извор минералне воде у Бањи, који је по резултатима археолошких налаза из 1924. године, био познат још у праисторији, те интензивно коришћен и у римском периоду од I до IV века наше ере. Приликом отварања каптаже извора топле минералне воде 1924. год, откривен је Римски извор Фонс Романус. Тада је (цит.) „...на дубини од 2,40 м откривена вертикална, правилно исклесана стена из чијег је отвора истицала топла минерална вода...“. Том приликом је код извора пронађено је око 200 комада римског новца, који припада периоду од Августа до Валентинијана. На приближно истој дубини, испред извора, нађени су остаци базена за купање, у коме је пронађено још 60 комада римског новца, кључ и прстен. Из ових археолошких испитивања, било је евидентно да су за опоравак и рехабилитацију својих легионара Римљани користили врњачку топлу минералну воду, што је и била њихова пракса на територији читаве тадашње Европе. У доба османлијског царства, пронађени су докази да су мештани затрпавали изворе, како Турци не би исте користили и наплаћивали од народа посебан харач. 1924. год., по археолошком открићу, Римски извор је уређен, захватана је количина од 100 l/min топле воде за купатило, око 21 l/min за конзум за пиће, те 62.5 л/мин са хладних извора у Курсалону. Над топлим извором постављене су тада две колоне

мермерних стубића, а до извора се силазило ступеницама са обе стране. После II светског рата преко њега је постављена бетонска плоча, да би 1988. год. по идеји архитекте М. Митровића над извором била постављена стаклена пирамида, која и данас егзистира у бањском централном парку.

Прва испитивања минералних вода Врњачке Бање, обављена су на позив кнеза Милоша Обреновића 1835. године. Забележено је да је рударски стручњак барон Хердер, управник немачких краљевских рудника у Фрајбургу, приликом рекогносцирања геолошких, балнеолошких и рударских локалитета Србије а након анализе топле воде Врњачке Бање записао да је (цит.) „... вода млака и кисела, што се ретко у природи јавља...“ и упоредио је са најквалитетнијом лековитом водом у Карловим Варима, онда и данас једној од најпознатијих бањских дестинација Европе.

„Топла вода“ као симбол Врњачке Бање (која се организовано експлоатише већ око 150 година), по хидрохемијском саставу је натријум-хидрокарбонатна, угљо- кисела хомеотерма, има готово постојану температуру од 36,50°C на месту истицања, а према непоузданим подацима, каптирана је и бушењем више истражних бушотина (тзв. „сонди“) у пукотинским изданима у оквиру палеозојског бед роцк-а (бунаром дубине од 284,3 m изведеном још 1937. године). Из личне архиве проф. Др. Б. Филиповића (2003. год.) уочава се, да је због радова на бушењима и испитивањима, изворишни комплекс за кориснике тада обезбеђен водом са прве сонде и објекти за кориснике померени источније од зоне радова. Са последње бушотине С-5 идентификоване су највеће остварене издашности од око 20 l/s (01.04.1938. год., те током марта 1940. год.). Затрпане су раније сонде, а остављена сонда С-1 као резервни водообјекат. Информација из истих података говори да је до 2000. год. извориште у просеку експлоатисано са капацитетом од 6 – 6,8 l/s (минимална издашност идентификована је 10.08.1961. године и износила је 3.3 l/s).

Од изворишта са хладном минералном водом, најпознатије и најстарије је „Снежник“, по први пут документован подацима од стране државне комисије још 1896. год., а извор је тада био ван граница територије бањског насеља. Постоје 4 извора за које се знало још од средине 19. века, а они нису коришћени све до 1916. године, када је на заинтересованост аустроугарских официра извориште очишћено, а на извор је постављена лула 1917. год. Завршетком I светског рата и ова вода је почела да се употребљава за лечење. Остало је забележено да је учитељица Даринка Чавдаровић Телебаковић 1920. године својим

средствима уредила извор и подигла чесму. Вода са „Снежника“, чија температура воде износи 17°C припада групи алкалних-земноалкалних угљо-киселих акратопега, и у јавној експлоатацији је од 1917. год. Прве озбиљније анализе воде изводе Леко, Штербаков и Локсимовић, 1922.год (и државна хемијска лабораторија), а 1924.год француски истраживач Бардет реализује анализе воде на Париском универзитету. Праћене су хемијске карактеристике вода са 4 извора и потврђене претпоставке о постојању јединствене каптиране издани на овој локалности. Због интереса за уређењем изворишта тада надлежно Министарство 1937.године налаже радове на првом ре-каптирању „Снежника“ и урбанизацији зоне око извора. Над изворима су постављене бивете са дрвеним надстрешницама. Чесме су биле испод нивоа околног терена па се до извора силазило или су воду додавале за то задужене девојке.

Сазнања о изворишту “Слатина” датирају још од краја 19. века локалним истраживањем земљишта и терена у северо-западном залеђу Чајкиног брда. Државна комисија је још 1896.године по први пут идентификовала извор и утврдила температуру воде од 12.5°C. Прва каптажа конструисана је и отворена тек 1923. године када је на изворишту постављена лула, те је забележена издашност извора од 0,4 l/s. Од 1938.године уређује се залеђе каптаже, регулише корито потока Слатина направљене су степенасте терасе и путевци до извора са орнаментима и парковским биљкама. Минерална вода са извора „Слатина“, почиње да се користи незванично и догревањем воде за балнео сврхе у првој декади 20.-тог века, али званично за лечење оралним конзумирањем тек од 1937. године. Има температуру од 14°C, и спада у групу алкалних-земноалкалних акратопега. Много година касније, тек од 1978.године, непосредно у околини овог извора приступа се истраживањима за проширење изворишта, израдом истражних бушотина, те надаље рекаптирању изворишта са подизањем нове савремене бивете.

Специјална болница данас под именом “Меркур” постоји од 1946. године, и у току свог постојања променила је више назива: *Лечилиште, Природно лечилиште, Завод* и на крају, од 1997.год., Специјална болница Меркур. Своје активности ова установа дуго година је базирала на капацитету “Топлог извора”, као и коришћењу хладних вода са извора “Снежник” и “Слатина”, а од 1978.године и изворишта “Језеро”, а данас је интернационално сертификована (Eurocert). По сопственим ставовима, мисија Специјалне болнице Меркур

је пре свега омогућавање корисницима лечење, рехабилитацију и превенцију у очувању здравља. Поред тога императив представља и пружање врхунских угоститељских услуга и задовољење друштвених потреба. У јурисдикцији Меркур-а односно газдовања водним ресурсом, данас су актуелна 4 изворишта.

Од другог светског рата надаље, Врњачка Бања је почела свој интензивни развој изградњом хотелских, медицинских и угоститељских капацитета уз подршку државе и њених пре свега јавних предузећа и установа (Железница, ЕПС, ЈНА, ПИО фонд, СИЗ за геолошка истраживања и др.), али је и локална самоуправа из сопствених извора инвестирала у инфраструктуру и урбанистичке садржаје. Далеке 1969.године, тадашња управа Лечилишта Врњачке Бање, донела је одлуку о изградњи погона за флаширање минералне воде. Тако је 1970. године основана пунионица “Вода Врњци” под којим именом и данас, сада као приватна компанија, послује

Већ у првој години постојања, а први пут на тржишту, на међународном сајму жестоких и безалкохолних пића, у Сарајеву 1970. године, Вода Врњци добија епитет најбоље у конкуренцији 76 излагача, и осваја Гранд При и златну медаљу! Од 1976.год., поред флаширања минералне воде која се допремала са изворишта “Топли Извор”, фабрика воде развија и проширује асортиман производа у домену освежавајућих напитака. Од 2005.године „Вода Врњци” је приватизована, којом приликом је већински власник постало привредно друштво Екстра-ПЕТ. Иначе “Вода Врњци” покрива данас (по сопственим подацима) око 12% потреба на тржишту флашираних вода на територији Републике Србије.

Прва озбиљнија проширења и отварања нових изворишта спроводе се крајем ’70-тих година прошлог века, и то геолошким бушењима на изворишту „Језеро“ (бушотина ВБЈ-1/78 избушена до дубине од 260 m). Идентификована је температура воде од 25 °C и издашност од 10 l/s. Међутим издашност је у међувремену опадала, и до 1992.године стабилизовала се на капацитету од 1.5 l/s на самоизливу. 1985.године на 10 m од претходне изведена је нова бушотина ВБЈ-2/85. На изворишту „Снежник“ изведено је ре-каптирање изворишта израдом 3 истражне бушотине од којих је зацељена друга бушотина и формиран експлоатациони бунар Сж-1/79 (дубине 51.1 m), који је и данас у функцији (тренутно се не користи). Након тога су се стекли услови искоришћења већих количина минералних вода, те приступи урбанистичком уређењу и рекултацији централног бањског

парка. Године 2014., реализована је нова бушотина Сж-2/14 (Снежник-2) дубине 180 m са препорученим експлоатационим капацитетом (из извештаја извођача) од 2.4 l/s.

Минерална вода са извора „Борјак“ је откривена условно 1992. године, на месту где је уз речни ток Врњачке реке јужно од бивете „Снежник“ већ постојао активни извор минералне воде. Температура воде на овом локалитету износи 17°C. Вода је благо жуте боје, слабо мутна, хидрокарбонатна натријумско-калијумског типа, има слабу минерализацију и слабо кисео рН. По документацији РГФ-а, по пројекту проф.Др Б.Филиповића и М.Лазивића, изведена је прва истражна бушотина БЛВ-1/97 (пројектоване дубине 150 m) на изворишту „Борјак“, а у домену извођења радова већ на релативној дубини од 60 m добијени су (цит.) „...охрабрујући резултати, јер су захваћене минералне воде са садржајем CO₂ од 1,3 gr/l и надпритиском од око 20 cm изнад површине терена...”. Бунар је оочан на дубини од 175 m и над бунаром изграђена импровизирана бивета.

Поред тога, 1992. год. по пројекту РГФ-а (проф.Др Б.Филиповић и М.Лазивић) отворено је и извориште „Бели извор“ познатије као „Цамина вода“. Капацитет артеског бунара (дубине бушења од 505 m), на самоизливу (за више од 24 године) износи око 0.3 l/s са постојаном температуром воде од 29,5 °C. Овај бунар није у експлоатацији, већ воду са истог објекта посетиоци и грађани користе по личном нахођењу.

Током 1999.године, односно почетком 2000.-те у ширем простору Новог Села (на саобраћајници Крушевац-Краљево), дубоким бушењем је отворено извориште „Врњачко врело“ тада за потребе индивидуалних потреба приватног предузећа „Влајковић-Глобус“ и „Влајковић-Петрол“. На тој бушотини са ознаком МВ-1 (дубине 166,6 m), утврђено је да вода са овог локалитета припада категорији слабоминералних или олигоминералних вода, температуре 18,7°C. Вода из бунара се директно доводи до аутоматизоване пунионице без икаквог третмана и измене природног минералног састава. Након овере билансних резерви (РГФ 2005.год.) започело се са флаширањем. Експлоатациони капацитет бунара МВ-1 износи 4,2 l/s. Пунионица „Врњачко врело“ поседује резултате анализа воде надлежних сертификованих домаћих лабораторија, али и Фресениус Института из Немачке. Од 2006.год., власник изворишта поседује ISO 9001:2000 и НССР стандарде сертификоване од стране Eurcert-a, Београд. Осим овог бунара, у власништву предузећа реализован је (2004.године) још један

бунар ознаке МВ-2 дубине 550 m са капацитетом од 8 l/s, те 2008.год. за исти, оверене билансне резерве (РГФ).

Рударско-Геолошки факултет из Београда под руководством проф. Др Милојка Лазивића реализовао је 2003.год. Елаборат о резервама минералних и термоминералних вода Врњачке Бање (са овером резерви А, В и С₁ категорије за „Топлу воду“). Наредне, 2004. године, припремљена је пројектна документација и реализовано више истраживања и то: урађен је „Завршни извештај о бушењу истражне бушотине БЛВ – 1/97 на локацији Борјак“, Пројекат експлоатације маломинерализованих вода за флаширање са извора „Белимарковац“, Претходна анализа утицаја објеката и радова предвиђених пројектом експлоатације минералних вода за флаширање на локалитету Борјак, одбрањен „Елаборат о резервама угљокиселих вода на локалитету Борјак“, Пројекат детаљних хидрогеолошких истраживања угљокиселих вода на локалитету Борјак (Борјак-2), као и одбрањен „Елаборат о резервама маломинерализованих вода са извора Белимарковац“.

Генералним урбанистичким планом Врњачке Бање из 2005.године, одређене су границе Централног бањског парка, који би требало да буде под апсолутном заштитом као природно добро. Централни бањски парк – расуте површине уређених паркова, шуме на планини Гоч, шуме Борјак, Рај, Бранкова главица, Мезграја и дуге представљају природну целину и драгоценост. Под овом заштитом су обједињени и локалитети свих изворишта минералних и термалних вода Снежник, Слатина, Језеро, Топли извор и Бели извор, са непосредном околином. Овде је неопходно истаћи да је 22.12.2016.године Општина Врњачка Бања донела План генералне регулације, а који је у целости преузео одреднице и смернице из плана од 2005.год. посебно када је реч о мерама и условима заштите минералних и термалних вода.

У зони локалности Борјак, од 2003, год. до данас отворени су и уведени у експлоатацију нови изворишни капацитети, односно експлоатациони бунари, пре свега за потребе компаније „Вода Врњци“. Према недовољно познатим подацима, бунар БЛВ-1/97 (Борјак-1) дубине 175 m, коришћен је само повремено, а након стицања водних дозвола, од 2013.год. у експлоатацији за флаширање су бунари Б-2/07 и Б-3/07 (познатији као Борјак-2 и Борјак-3). У локалности Ново Село, из података РГФ-а, за изведени експлоатациони бунар ИБЛ-1 одбраном Елабората о резервама природних маломинерализованих вода, исти је уведен у

експлоатацију (није познато да ли је бунар данас у функцији и у каквој врсти експлоатације).

Потребно је такође поменути и израду првог новог бунара уз „Топли извор“, из 2010.год. који је по пројекту РГФ-а (инвеститор Специјална болница Меркур) реализован до дубине 262 m (са оствареном издашношћу од 23 l/s и температуром воде од 30.5 °C). На изворишту „Снежник“, 2014.године (исти инвеститор) изведен је нови бунар дубине 180 m (Снежник-2) капацитета 2.4 l/s.

4. ОКВИР ИСТОРИЈАТА ИСТРАЖИВАЊА РЕСУРСА МИНЕРАЛНИХ И ТЕРМАЛНИХ ВОДА ВРЊАЧКЕ БАЊЕ

О овом сегменту, на садашњем нивоу сазнања, те због надлежности над документацијом више различитих институција или установа изван Бање, као и појединаца на нивоу локалне самоуправе, не постоји обједињени (и исти се могу сматрати недовољним) фонд информација о резултатима свих истраживања минералних и термалних вода. Комисија ће и овом питању посветити посебну пажњу, пре свега са циљем доношења нових смерница на темељима постојећих, али и формирања нове техничко-технолошке стратегије те покушаја да се централизује заоставштина - документација о термоминералним извориштима за будућа поколења, створе нови савремени искораци и перцепције у циљу даљег одрживог развоја обновљивог предметног ресурса. Хидрогеолошким карактеристикама минералних вода Врњачке Бање бавили су се многи истраживачи, почев од Е. П. Линденмајера (1856), преко К. Јовановића, Д. Антуле, А. Шчербикова, М. Пештерца, проф. Н. Милојевића, проф.Б.Филиповића до данашњих стручњака Рударско-геолошког факултета Универзитета из Београда, који су у последњих двадесетак година извели значајан обим хидрогеолошких истраживања више различитих локалности појава минералних вода Врњачке Бање.

Из фондуса личне стручне заоставштине проф.Др.Б.Филиповића, издвојено је неколико значајних података. Емилиан Линдемајер је 1856.год. објавио прву књигу о минералним водама под називом „Опис минералних вода и њихово коришћење са посебним освртом на лековите воде у Кнежевини Србији до сад познате“. Ту су први потпунији списи и подаци и о врњачким водама.

Од 1874. па надаље, С.Лозанић (професор на Великој школи у Београду) реализује бројна испитивања хидрохемије минералних вода у Србији. Године 1883. подиже се Курсалон у Бањи, а 1892. прво зидано купатило, нешто

касније уређује каптажа (1924.), павиљон са централним извором и Термоминерално купатило, те се то сматра почетком развоја модерног бањског туризма.

1886.године Јован М. Жујовић је израдио прву регионалну Геолошку карту Краљевине Србије у размери 1:1.500.000 у којој су, са данашњег становишта, доста поуздано издвојене регионалне геолошке границе, односно литостратиграфске јединице, али без приказа тектонског скопа данас централног дела територије Републике Србије.

Између два светска рата, М.Леко, А.Шчербаков и М.Јоксимовић, 1922.године објављују књигу „Лековите воде и климатска места у Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца“ са приложеном картом у којој су обрађене 164 локације са појавама минералних вода, између осталих и Врњачка Бања. Поред тога по први пут се даје класификација минералних вода (на 10 категорија). За добијање нових количина лековитих вода у Врњачкој Бањи од 1932-1937. године спроводе се истражна бушења.

1925.године К.Петковић спроводи геолошка истраживања шире зоне Врњачке Бање са циљем утврђивања потенцијалних локалности за изналажења већих количина термалних вода. Као резултат ових радова проистекла је прва детаљна геолошка карта, којом се дефинише старост кристаластих шкриљца у залеђу, серпентинита, те дефиниција настанка кварцита као резултат (цит.)...”геотермалних процеса...”

Од 1932.године у зони извора „Топла вода“, под руководством директора Carlsbad бање из Немачке, Др. Роберта Кампа приступа се реализацији детаљних хидрогеолошких истраживања, и то извођењем прве истражне бушотине која је окончана до дубине од 45 m (20 m северно од Римског извора), са постигнутом издашношћу од 16 l/sc и температуром од 36 °C. Пошто се издашност овог водообјекта смањивала током коришћења, нова бушотина је изведена 39 m северно од извора до дубине од 140-144 m (са експлоатацијом у капацитету од 9,7 l/s и температуром воде од 36.2 °C) и иста је коришћена до јула 1935.године када долази до смањења температуре на 33 °C. Планирајући захватање и нових већих количина термалних вода, већ од краја 1933.год., нова сондажна бушотина је лоцирана и изведена на 32.5 m јужно од извора, нажалост на истој је идентификована далеко нижа вредност температуре воде и издашности и она је напуштена. 1934.године на 74.5 m северно од Римског извора реализована је и бушотина из

које је каптирана угљо-кисела вода температуре 38 °C и издашности 8 l/s.

Руководилац истражних радова Др. Камп је наложио сужење пречника експлоатационе колоне те је добијена повећана концентрација CO₂, док је смањена температура воде на 36.8 °C и издашност на 6 l/s. На овој бушотини која је каптирала пукотинске издани у серпентинитима снимљен је геолошки профил (Стевановић, 1939.год.). Вршена су и пробна црпења вода лимитираног дела издани из шкриљаца, те је са капацитетом од 0.36 l/s добијена температура воде од чак 41.4 °C и минерализацијом од 2.3 gr/l. Услед појаве клизишта у непосредној близини и обрушавања зидова отворене бушотине, заробљен је прибор за бушење и бушотина је напуштена 1936.год. У њеном суседству се приступило изради нове истражне бушотине, пројектоване до дубине од 300 m, али на истој нису уочена два типа каптираних вода, као на претходној бушотини. Извориште „Топли извор“, дуго година је функционално било базирно на старом дубоком бунару пуштеном дакле у експлоатацију 1937.године. Први нови бунар на изворишту изведен је 2010.године (Б-VI, дубине 262 m).

Године 1937. на изворишту „Слатина” након спроведених теренских испитивања, извршена је ре-каптажа изворишта и изграђен павиљон над чесмом који је воду добијао са извора званог „Лула”, док се други извор звани „Зид ” налазио у зиду павиљона. Од 1932.-1937.године реализована су бушења истражних бушотина већих дубина (непознатих података), праћење хидрохемијских карактеристика каптираних вода, о чему су сачувани само по неки писани записници.

Године 1939., С.Михалић објављује прве резултате хемијских анализа термалних вода Врњачке Бање, који су проистекли из испитивања у дужем претходном периоду, а П.Стевановић износи значајне податке о геолошкој грађи и тектонском склопу терена у околини Врњачке Бање (на основу свих спроведених истражних бушења под руководством Др. Роберта Кампа). После другог светског рата, сериознија геолошка и хидрогеолошка истраживања у зони општине Врњачка Бања започињу ’60 година прошлог века, и то прво реализацијом ОГК листа Врњци 1:100.000 („Геозавод“, Београд, аутор М.Урошевић и др., 1958-1964.год.).

Године 1965.год., М.Пећинар објављује студију „Могућности експлоатације врњачких минералних вода“, са детаљним приказом хидрохемијских карактеристика минералних вода на четири најзначајнија изворишта.

Године 1970., М.Пештерац и Љ.Нативић израђују прву детаљну геолошку и хидрогеолошку карту Врњачке Бање у размери 1:5.000 са катастром водних објаката који је обухватио: 68 извора и 168 копаних бунара. За потребе реализације истраживања изведено је и 14 нових истражних бушотина, комплексна хидро-хемијска испитивања, као и наменски обим геофизичких истраживања уже зоне територије Врњачке Бање.

1974.године проф.Др Н.Милојевић је по први пут међу истраживачима дотакао проблематику тектонских односа у Врњачкој Бањи, као основу за долазак до сазнања, како и на који се начин врши миграција минералних и термалних вода у ужој бањској зони и његовом залеђу. Тако издваја систем маркантих веома дубоких разлома - раседа дуж тока Врњачке реке у серпентинитима (везаним за појаве Топлог извора), затим другог система везаног за раседе који дотичу издани карстног типа у фазијама палеозојских шкриљаца и мермерисаним кречњацима („Језеро“), док су „Снежник“ и „Борјак“ формиран у системима попречних руптура и пукотинских система формираним преобладајућим серпентинитима.

Године 1978. године започињу истражни радови на налазишту минералних вода „Слатина” када се реализују прва дубока бушења (уз финансијску подршку тада СИЗ-а за геолошка истраживања из Београда). На локалитету у суседству, поред малог језера, 1978. године откривена је и термоминерална вода "Језеро" и то реализацијом истражне бушотине ВБЈ-1/78 ("Хидросонда", Нови Сад), која је окончана до дубине од 260 m, а којом су каптиране минералне воде из испуцалих мермерисаних кречњака на дубинама од 218-248 m. Идентификована је температура воде од 25 °C и издашност од 10 l/s. Међутим, издашност је у међувремену опадала, и до 1992.године стабилизовала се на капацитету од 1.5 l/s на самоизливу. На изворишту је постављена чесма, да би се наставку радова приступило тек 1985. године када је десетак метара од прве, направљена нова бушотина ВБЈ-2/85. Вода се једно време користила на чесми у дрвеном застакљеном павиљону, а потом је 1989. године, на самом базену, поред језера, подигнута је нова модерна бивета.

Крајем 1978.године за потребе пунионице "Вода Врњци" у кругу фабрике, изведена је дубока истражна бушотина ВБ-1/Н дубине 1020 m (Косовопроект, Београд) која је остала практично негативна (без услова за реалном експлоатацијом).

Године 1978/80., за потребе израде нове бивете "Снежник", извршена је ре-каптажа постојеће изворишне зоне са израдом 3 истражне бушотине (две на источној и једна на западној страни корита Врњачке реке). Бушотина Б-1/78 окончана је до дубине од 30,4 m, Б-2/78 до дубине од 51.5 m и трећа која је окончана до палеозојских шкриљаца коначне дубине 67.8 m. Зацељена је друга бушотина и формиран експлоатациони бунар Сж-1/79, који је од тада до данас у функцији (са проблемом повремених загађења). Након тога су се стекли услови искоришћења већих количина вода за балнеолошке потребе, те приступу урбанистичког уређења изградњом модерне хале са биветама и рекултивацијом централног бањског парка и тд.

1978.године, на налазишту минералне воде "Слатина" новим истражним бушењима (4 истражне бушотине) те детаљним тестирањима, стечена су нова сазнања о условима истицања минералних вода на овој локалности. 30 метара југо-западно од старог извора (каптаже) изведена је истражна бушотина Б-1/78 до дубине од 44,5 m. Друга, Б-2/78 (20 m северо-западно од извора) до дубине од 42 m. Трећа, на 100 m источно од извора Б-3/78, до дубине од 30 m и иста није идентификовала изданске средине. Последња, Б-4/78 урађена је непосредној близини претходе до дубине од 42 m. Према расположивим подацима из 2003.год. (Б.Филиповић и др.), свим бушењима се дошло до палеозојског шкриљавог комплекса који је у повлатним деловима у мешовитим изменама са кварцним пешчарима, те у пукотинским системима са идентификованим појавама подземних вода повишеног садржаја CO₂. Температуре вода су готово идентичне на изворима и у бушотинама, док су статички нивои подземних вода у бушотинама нижи (за 10-15 m). Новооткривене воде су цевоводима доведене до старог бунара где се мешају и истичу на три чесме у новоподигнутој бивети (1985.године).

Током 1988.године, реализована су и истражна бушења у зони локалитета Црнобарац у селу Руђинци, које и од раније има две познате појаве истицања минералних вода - извора (Леко 1922.) са температуром воде од 13 °C и минерализацијом од 0.59 gr/l. По пројекту „Косовопроект“-а из Београда и у извођењу фирме „Геоинвест“ из Београда прва истражна бушотина ВРУ-1 окончана је до дубине од 360 m, али због техничких потешкоћа даље напредовање је заустављено. Нова бушотина ВРУ-2 идентификовала је појаву самоизлива минералне воде већ на дубини од 10-15 m са капацитетом од 0.5 l/s. Бушотина је окончана до

дубине од 328 m. Вода је хидрокарбонатна магнезијског типа са минерализацијом од 0.5 gr/l и постојаном температуром од 14 °C, као и рН вредношћу 6.9, што је сврстава у домен неутралних вода. По непоузданим подацима, ови водообјекти данас нису у функцији експлоатације.

У каснијим годинама, реализована су и нова геолошка, геофизичка и хидрогеолошка истраживања на ужем и ширем подручју Врњачке Бање, те у периоду до '90-тих година прошлог века идентификоване потенцијалне зоне за добијање нових количина термоминералних и минералних вода. По подацима РГФ-а из 1992.год., на основу праћења постојаности хемијског састава вода каптираних на поменути локалитетима дефинисано је да исте у већини припадају хидрокарбонатној класи натријско-калијумског типа са минерализацијом од 1,3 gr/l ("Снежник") до 2,26 gr/l ("Слатина") и температуром од 14°C ("Слатина") до 36,5°C ("Топли извор"). У погледу издашности, констатовано је да појединачна издашност варира између 0,3 l/s ("Слатина") до 4,5 l/s ("Топли извор").

1992. године по пројекту РГФ-а, спроведена су детаљна хидрогеолошка истраживања, прва ван локалности са познатим појавама (Бањским изворима минералних вода), са израдом најдубље бушотине у Бањи (истражно-експлоатационог бунара ИГБ-1/92) „Бели извор“ познатијој као „Џамина вода“ до дубине од 505 или 508 m (НИС Нафтагас „Хидросонда“ Нови Сад), а на иницијативу тадашњег директора ЈП Бели Извор, г-дина Родољуба Џамића. Истражно бушење је позиционирано на 150 m северо-западно од изворишта „Слатина“ и 350 m од изворишта „Језеро“. Овом бушотином је потврђено постојање дубоких термо-минералних вода у тзв. раније идентификованој дислокационој зони Липовичке реке (Филиповић и др.,2003.). У бушотину је упуштена експлоатациона колона дужине 262 m, а на почетку утврђен самоизлив од 2,5 л/с, да би се након 2 месеца исти стабилизовао на капацитету од 0.6 л/с и температуром од 29,5°C. Остао је забележен податак током извођења истражног бушења да је на дубини од 342,4 m измерена температура подземне воде од 36.5 °C (као на „Топлом извору“). Овај бунар данас није у експлоатацији, али воду грађани користе самоиницијативно. По хидрохемијском саставу вода је хидрокарбонатна натријско калцијумског типа, слабе – мале минерализације с благо киселим рН. По балнеолошким карактеристикама, вода има одређена квалитативна својства. У децембру 2016.год. предузеће „Гео Инжењеринг БП“ из Београда спроводи

наменски обим испитивања овог бунара, на основу којих је, без довољно поуздних података из спроведених опита црпења идентификована оптимална издашност бунара од $Q=1-2$ l/s (експлоатациона колона бунара је данас проходна до дубине од 262 m, а надаље слободна „open hole“ до дубине од 290 m).

Потоња истражна бушења, пројекти за извориште Борјак (1997.год.), затим бушотине ХГРИ-1 и ХГРИ-2 (у Витојевачком пољу), Врњачко врело (2000.год.-РГФ, Београд), као и Борјак-2 и Борјак-3, али и више других за које технички подаци аутору нису били расположиви, базирала су будућу пројектну документацију на свим сазнањима и искуствима, која су стицана из резултата претходних испитивања.

1999.године по пројекту РГФ-а, пројектована је нова истражна бушотина Ф-1 код хотела Фонтана а за сопствене потребе. Циљ је био идентификовати геолошке и хидрогеолошке услове постојања изданских средина те каптирања термалних вода. Након проласка кроз алувијалне наслагае (3 m) и неогеног комплекса (3-30 m) ушло се у доње кредње флишне формације чија је дебљина досегла до дубине од 60 m. На бази претходних геофизичких испитивања, претпоставило се да ће контакт флиша и серпентинита бити тектонски оштећен и са постојањем пукотинских зона. На дубини од 70 m, идентификован је условно расед управан на регионални расед дуж корита Врњачке реке. Ово је указало да је тектонски блок према „Топлом извору“ (изграђен од серпентинита и шкриљаца) хипсометријски знатно спуштен (упоређујући податке бушења сонди код Топлог извора и раније сонде Б-11 испод хотела Фонтана. Дубљи серпентинити су практично били потпуно компактни са карактеристичном тамно-зеленом бојом. Али, слабе појаве испуна прелина калцитима и кварцитима (Филиповић и др. - 1992, 1999.) могле су потврдити да су истима некада мигрирале подземне воде. Испод серпентинита утврђено је постојање старо палеозојског комплекса са шкриљцима, калкшистима, амфиболитима већ на дубини од 150-220 m. На овој бушотини, утврђено је постојање подземних вода температуре 17 °C. Хидрохемијске анализе реализовала је лабораторија „Воде Врњци“, али подаци о истима нису на располагању. Предложено је коришћење вода са овог водообјекта у техничке сврхе.

Од краја 2000.-те године, хотел Фонтана је финансирао и извођење нових хидрогеолошких истраживања за обезбеђење вода за потребе хотела Звезда, бушењем истражне бушотине.

Бушотина је била лоцирана на левој обали Врњачке реке на око 300 m низводно од „Топлог извора“ (у зони поседа хотела Звезда). Бушотина је окончана до дубине од 29 m (Јоцић, 2000.). При експлоатацији 2.5 l/s, остварено је устаљење нивоа подземне воде на 5 m испод коте терена. Вода је захваћена из кварталног комплекса, у коме је идентификовано и постојање блокова и одломака основног палеозојског горја (највероватније донетих радом речног тока). У току тестирања, утврђена је температура каптиране воде од 19.5 °C, а рН вредности 7.32. Овај водообјекат данас није у експлоатацији.

Од 2002.године, Специјална болница Меркур и „Вода Врњци“ до данас финансирају допунска хидрогеолошка истраживања нових локалитета Борјак са изградом нових дубоких истражно-експлоатационих бунара, као основ за повећање својих услужних односно производних капацитета. По основним истраживањима (пројект РГФ-а, још од 1997.год.), добијени су позитивни резултати бушењем бунара БЛВ-1/97 на изворишту „Борјак“ (удаљеном 700 m јужно од изворишта „Снежник“ у зони маркатног регионалног раседа дуж тока Врњачке реке). Бушотина је позиционирана у близини извора капацитета 0.1 l/s са концентрацијом CO₂ од 238 mg/l. Бушотина је пројектована до дубине од 150 m, а окончана до 175 m. На дубини од 62.5 m утврђена је концентрација CO₂ од 1.3 gr/l, као и појава стабилног самоизлива. Након дубине од 40 m, ушло се у серпентините, габрове (раније постојање истих није идентификовано) и амфиболитске шкриљце.

Од 2005.-2007.године, припремљена је нова пројектна документација и извођење истражно-експлоатационих бунаре Б-2/07 и Б-3/07 (на одобреном истражном пољу Е08-лист 495) који су реализовани са циљем обезбеђења нових капацитета минералних вода за потребе флаширања воде у домену компаније „Вода Врњци“. Према подацима из референц листе, Пројекте одрживе експлоатације подземних вода на извориштима Борјак-1, Борјак-2 и Борјак-3, реализовала је фирма „ХидроГеоЦентар“ из Београда. На садашњем нивоу познавања, подаци о дубинама ових бунара, капацитетима и хидро-хемијском саставу каптираних вода нису могли бити обезбеђени.

Осим на напред поменутих локалитетима, истражна бушења обављена су и у зони Новог Села, Штулца, Врњаца и Витојевца, па тако, према подацима Министарства рударства и енергетике Србије, 2004.год. фирма „Ligogex“ реализује истражно-експлоатациони бунар ИБЛ-1 у Новом Селу (по Пројекту РГФ-а). За изведени бунар дефинисане су билансне резерве

и одбрањен Елаборат о резервама природних маломинерализованих вода 2005.год. (конкретни технички подаци за потребе ове анализе аутору нису били доступни). 2005.године Пољопривредно газдинство Милорад Тошић финансира истражно бушење у селу Подунавци. СЗР „Ђенадић-Штулац“ започиње истражна бушења 2005.год. у Новом Селу за потребе обезбеђења питке воде.

2010. године, Специјална болница „Меркур“, инвестира у Пројекат новог експлоатационог бунара на изворишту „Топла вода“. На 60 m северно од старог бунара (Сонда-5 из 1937.год.), изведен је бунар Б-VI дубине 262 m (“Хидросонда“, Нови Сад). Према изводу из техничких података добијених из Меркура, уградњом „Донсон“ филтера (пречника ϕ 168 mm), каптирана је пукотинска издан у серпентинитима на дубини од 206-254 m. Температура воде је 30,5 °C, а остварена највећа издашност бунара од 23 l/s (на основу теста у трајању од 18 сати црпења) и уз остварено снижење нивоа подземних вода од 2,32 m. Током тестирања, снимљен је и гасни састав (за 1 сат пумпања ослобођено је 19 m³ гаса), те идентификован гасни фактор од 0.288.

2012.године „Вода Врњци“ стиче истражно право на бушење бунара БВ-1 у локалитету Витојевац (као продужетак – наставак започетих хидрогеолошких истраживања за потребе обезбеђења хладне питке воде у фабричким постројењима). Од 2013.год. започињу и детаљна истраживања на изворишту „Белимарковац“ за потребе захватања олигоминералних вода каптирањем извора за такође компанију „Вода Врњци“. Из сопствених информација о годишњем пословању, привредно друштво „Вода Врњци“, 2013.године наводи да је окончало улагања у домену изворишта „Борјак-2“ и исти пустило у функцију.

Током 2014.године, настављено је праћење режима експлоатације воде на бунару Борјак-2, праћење режима ПВ на новом локалитету „Изворац“, те прибављена филтерска постројења за третман воде на бунару Борјак-3 који је крајем 2013.год., уведен у експлоатацију. Поред тога, компанија „Вода Врњци“ је 2015.године уложила и додатна средства у истраживања северних падина Гоча (на истражном пољу В-746) са циљем изналажења нових капацитета квалитетних (цит.) ...“нискотерализованих вода“.

2014.године Специјална болница Меркур као инвеститор, реализује хидрогеолошка истраживања у зони изворишта „Снежник“. Према подацима извођача радова (фирма „ХидроГеоЦентар“, Лештане, Београд) изведен

је експлоатациони бунар дубине 180 m (Сж-2/14) на удаљењу од око 30 m од постојеће бивете Снежник, са препорученим капацитетом експлоатације од 2.4 l/s (само на основу једног краткотрајног тестирања). Овај водообјекат је данас домицилно познатији као „Снежник-2“, те према подацима конзумента, не коинцидира са физичко-хемијским својствима (укус, мирис, рН...) са водом старог добро познатог „Снежника“.

О међусобном хидрауличком и др. утицају изворишта или индивидуалних водообјеката (посебно током експлоатације подземних вода без контроле и активног мониторинга), утицајима површинских вода, рецимо из поплавне године (маја 2014), затим утицаја отпадних и потрошених вода из канализационе инфраструктуре и дивљих одвода отпадних вода према кориту Врњачке реке, те угрожавања постојаности хидро-хемије вода, **досадашњим истраживањима није посвећена никаква пажња**. Буше се истражне бушотине *ad hoc*, које се одмах претварају у експлоатационе бунаре, без темељног испитивања групе експлоатације - издашности и међусобног утицаја, одређивања радијуса дејства бунара и укупно изворишта или утицаја истих на режим миграције вода у залеђу на ширем општинском нивоу.

Из фонда докумената Министарства рударства и енергетике Србије у последњих 5 година, дозволе-одобрења за реализацију нових хидрогеолошких истраживања стекли су и фирма „Ligogex“ у Врњцима 2012.године за истраживања на истражном пољу Е-23, СЗР „Ђенадић“ у Новом Селу 2013.године за истражно бушење бунара, ЈП Дирекција за планирање и изградњу општине Врњачка Бања на изворишту „Aquarank“ 2014.године (по пројекту „ХидроГеоЕко Инжењеринг“ из Београда и РФФ-а на истражном пољу В-692 (са израдом бунара ИЕБАП-1/2013 до дубине од 240 m), фирма „Тодор“ д.о.о 2015.год за истражна бушења у селу Врњци (истражно поље В-763), затим Специјална болница Меркур 2016.год. за истраживања на одобреном истражном пољу (В-899), фирма „Пионир Параћин д.о.о“ из Београда 2016.год. за извођење истражног бушења (истражно поље В-834), ЈП Дирекција за планирање и изградњу општине Врњачка Бања за хидрогеолошка истраживања плитких субартеских издани 2016.године (истражно поље В-835).

Кад су у питању **истраживања за потребе заштите минералних и термалних вода од загађења**, неопходно је поменути 2011.год. када је након више претходно мањих, идентификовано једно неконтролисано

акцидентно бактериолошко и хемијско загађење изворишта “Снежник” фекалним отпадним водама из залеђа бивете, те је исто искључено из погона. Иако се по речима надлежних служби Специјалне болнице „Меркур“ и “Воде Врњци” прати хемија вода са овог изворишта, мониторинг експлоатационих капацитета и хидрохемијског квалитета вода нису расположиви ни као доступна информација од јавног значаја чак и локалној самоуправи. Општинско руководство је августа месеца 2011. године ангажовало предузеће “ХГ ПРОФ Инжењеринг” из Београда, које је наручиоцу, након детаљне хидрогеолошке проспекције терена, водних објеката и канализационе мреже, као и др. инфраструктурних садржаја, доставило Детаљну хидрогеолошку експертизу и смернице које локална самоуправа мора у најхитније време да реализује, све са циљем превентивног и целовитог очувања природног и обновљивог ресурса минералних и термалних вода у Бањи. Према информацијама из хемијске службе “Воде Врњци” (2017.год.), на основу сопствених али и резултата лиценциране лабораторије Института за јавно здравље из Краљева, вода са бунара Сж-1/79 (Снежник-1) је данас исправна, али овај водообјекат је и даље ван функције.

У складу са до сада стеченим хидрогеолошким сазнањима, перспективе даљег развоја постоје. Најинтересантнији локалитет кад су у питању истраживања нових ресурса минералних и термалних вода остаје свакако, зона “Топлог извора” која је практично и надаље актуелизована “отворењем” – одобрењем нових допунских истраживања у 2016. години (на одобреном истражном пољу В-899).

Поред уже зоне “Топлог извора”, на подручју Бање постоји и више других перспективних локалитета за истраживања, односно, извођење истражних бушотина дубина 1.000 - 1.200 m за добијање већих количина подземних вода и виших температура од до сада утврђених. Према стручним ставовима проф. Др Б.Филиповића (из 2011.године), једно од таквих подручја је зона ушћа Липовачке у Врњачку реку, као и зона дуж корита Липовачке реке, у подручју Чајкиног брда, наспрам Топлог извора, те подручје дуж потока Црнобарац. Претпоставља се да на овим локалитетима постоје услови за захватање количина вода виших температура и то за вишенаменско искоришћење. Ове локације предлагане су више пута од стране већине истраживача РГФ-а из Београда који су се бавили проблематиком Врњачке Бање.

Мада се у Врњачкој Бањи буше бушотине и бунари последњих година готово без икакве јасне стратегије, сви досадашњи истраживачи

сложни су у јединственом ставу да се превентивној и доследној заштити седам каптираних изворишта минералних и термалних вода Врњачке Бање даје приоритет у будућности. Иза овог става, као постулат стају и доле потписани чланови Комисије.

Аргументи у прилог овоме су одавно познати. Овде се истиче само неколико. Приликом ре-каптирања изворишта “Снежник” доказано је постојање хидрауличке везе између вода површинског тока Врњачке реке и минералних вода “Снежника” и “Топлог извора”, што указује на директну зависност квалитета њихових вода од квалитета вода у реци. Такође, приликом тестирања појединих бушотина при ре-каптирању изворишта “Снежник”, запажене су промене квалитета на изворима, због миграције отпадних и приповршинских вода на ширем простору изворишта. Надаље, према подацима проф.Др Б.Филиповића (цит.) “...приликом наливања вода у бушотину, током црпења на “Топлом извору” је примећено повећање самоизлива, што указује на међусобну повезаност пора и пукотина на ширем плану.”

Изградња стамбених, угоститељских, сервисних и др. објекта у непосредној околини изворишта “Снежник” и угрожавање квалитета вода Врњачке реке, такође, представљају стални ризик за стабилно очување квалитета минералних и термалних вода. У ризичној ситуацији може бити и извориште “Слатина” са постојањем великог броја објеката и потенцијалних пунктуелних загађивача, а без било какве контроле. Положај “Слатине” је јако неповољан. Све потрошене, отпадне и воде из приповршинске коре распадања, те од атмосферичке из непосредне околине сливају се према бивети (односно бунару Сж-1/79), што представља, перманентну опасност по очување квалитета каптираних вода, уважавајући и фактор време. У зони изворишта “Језеро”, потенцијална опасност постоји од неконтролисаних отпадних вода изнад пута Снежник-Слатина, са саме саобраћајнице у случају акцидентата као и из самог језерца које је извесно време бивало изузетно запуштено.

5. ОСВРТ НА ЗАКОНСКЕ ОСНОВЕ И НАДЛЕЖНОСТИ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Што већа брига за очувањем постојећих домицилних водних ресурса, **провођење сталног мониторинга и контроле, предузимање свих мера превентивне заштите од загађења, као и инсистирање на рационалном газдовању минералним и термалним водама,**

може Врњачкој Бањи обезбедити одржив развој, не само у домену водопривреде, већ и свих других друштвених и привредних делатности.

Нажалост, Врњачка Бања (слично је у већини општина на територији РС) као локална самоуправа, данас нема чак ни увида у домену пројектовања и изградње нових водозахватних објеката, техничке детаље о истима, увид у обавезе вођења и ажурирања водних књига, али и многих других активности посебно у домену планирања, истраживања и експлоатације најбитнијег водног ресурса на коме Бања као туристичка и лечилишна дестинација почива већ скоро 150 година.

Први корак у анализи законске регулативе, обухватио је сагледавање проблема у општем делу кроз примере назначене у публикацији “Стање и проблеми у области управљања водама на локалном нивоу” аутора Пера Марковића из 2011.год, (издавачи: Стална конференција градова и општина, Swiss Agency for Development and Cooperation SDC). На основу кровне регулативе - Закона о локалној самоуправи (Сл.Гл.РС 129/2007, 83/14 101/16) и Закона о водама (Сл.Гл.РС 30/2010, 93/12 и 101/16), органи јединица локалне самоуправе имају одређене надлежности у управљању водама. У складу са Законом о локалној самоуправи, општински орган уређује и обезбеђује обављање и развој комуналних делатности, међу којима су то пре свега обавезе пречишћавања и дистрибуције воде и пречишћавање и одвођење атмосферских и отпадних вода

По Закону о водама начелно, јединице локалне самоуправе имају одређене надлежности за управљање водама на локалном нивоу, као што су јавно водоснабдевање, заштита од ерозије, заштита од поплава, суспензија водних права и ренте. За то су инаугурисана јавна комунална предузећа као правна лица која су надлежна за обављање делатности од општег интереса, пре свега у вези управљања водама из Закона о локалној самоуправи. Према Закону о комуналним делатностима (Сл.гл.РС 129/2007, 83/14 101/16), комуналне водне делатности подразумевају пречишћавање и дистрибуцију воде и пречишћавање и одвођење атмосферских и отпадних вода, а могу обухватити и друге делатности које јединица локалне самоуправе одреди као такве, као одржавање јавних бунара и чесми. Комуналне водне делатности могу да обављају само јавна комунална предузећа.

Спецификум Врњачке Бање, као и других локалних самоуправа Републике Србије кад су бањско лечилишни и туристички комплекси у

питању, своје надлежности над најбитнијем домицилном ресурсу - термоминералним водама, свакако могу да траже и у другим законским и подзаконским актима.

С тим у вези, Општина Врњачка Бања у конкретној проблематици истраживања, експлоатацији, управљању и заштити од загађења подземних вода – обједињено третирајући их лековитим фактором, може користити у сегменту сопствених надлежности, између осталог и Закон о бањама (Сл.Гл.РС 80/92 и 67/93), Уредбу Владе Србије о утврђивању подручја бање Врњачка Бања (Сл.Гл.РС 26/1997), Одлуку о коришћењу природног лековитог фактора (Сл.лист општине Краљево бр. 9/1998) и Одлука о давању сагласности на коришћење природног лековитог фактора (Сл.лист општине Краљево бр.25/1998) и др., којима је јасно поцртано да се **Општина на чијем подручју се налази бања стара о њеном очувању, коришћењу, унапређењу и управљању.** Заштита, унапређење и коришћење подручја бање врши се у складу са Законом о бањама и законима којима је уређена заштита природних добара и заштита животне средине. Право коришћења природног лековитог фактора у бањи домаћем правном или физичком лицу даје општина на чијем подручју се бања налази, уз сагласност владе, док је Корисник природног лековитог фактора у бањи дужан је да обезбеди уређаје и опрему за тзв. континуални мониторинг, превентивну заштиту од загађивања и других штетних утицаја у коришћењу тог фактора.

Положај и надлежности локалне самоуправе у области управљања водама у даљем тексту размотрени су у складу са следом чланова из Закона о водама (Сл.Гл.РС 30/2010, 93/12 и 101/16), са навођењем битних теза, ставова, али и несагласја на конкретном примеру надлежности и обавеза на нивоу општине.

- Законом је дефинисано да су водни објекти, водопривредни, грађевински и други објекти, **објекти који са припадајућим уређајима чине техничку/технолошку целину, а служе за обављање водне делатности.** Водни објекти се деле према намени, односно према врсти водне делатности за чије обављање служе (за уређење водотока; за заштиту од поплава, ерозије и бујица; за заштиту од штетног дејства унутрашњих вода – одводњавање; за коришћење вода; за сакупљање, одвођење и пречишћавање отпадних вода и заштиту вода; и за мониторинг вода).
- Интегрално управљање водама подразумева да се исто обавља **кроз прописан начин**

планирања управљања водама и вршења водне делатности. Члан 24. одређује да се управљање водама у Србији врши преко надлежног Министарства за послове водопривреде, других министарстава, органа аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе и јавног водопривредног предузећа, што значи да сви нивои власти учествују у пословима управљања водама.

- Јединице локалне самоуправе међутим, немају надлежности у погледу планирања управљања водама и доношења планских докумената у области управљања водама (чланови 29–42 Закона). Изузетак је град Београд, као и АП Војводине. Кад је у питању одржавање водних објеката у члану 24, у обављању водне делатности, издавању водних аката у одређеним случајевима и вођењу водне евиденције, као и финансирања управљања водама, није испраћено и надлежностима у планирању управљања водама. Мада има оправдања за овакво законско решење, третман локалне самоуправе у управљању водама тиме је постао некомплетан. Овакво законско решење ствара знатне практичне проблеме, пре свега у незаинтересованости локалне самоуправе за послове управљања водама и последичну некомпетентност, услед недостатка одговарајућих органа и стручњака.

- Закон о водама даље прописује да је водна делатност од општег интереса која обухвата: уређење водотока и заштиту од штетног дејства вода; уређење и коришћење вода; и заштиту вода од загађивања. Локална самоуправа има одређене надлежности у вези сваке од водних делатности. Надаље у сегменту уређивања водних делатности, Закон утврђује уређење и коришћење вода. Уређењем вода се обезбеђују расподела вода за снабдевање становништва, добро стање вода и други циљеви. Коришћење вода одређује као опште и посебно коришћење вода. Члан 67. ближе одређује да је опште коришћење вода коришћење без претходног третмана и без употребе посебних уређаја (пумпе, натеге и друго) или изградње водних објеката, за пиће, санитарно-хигијенске потребе, напајање стоке, рекреацију и купање, гашење пожара и пловидбу. Од ових намена општег коришћења вода, јединица локалне самоуправе одређује место и начин коришћења воде за рекреацију и купање, по претходном мишљењу јавног водопривредног предузећа. Пошто се опште коришћење вода не може технички монополисати, осим делимично у случају места за рекреацију и купање, оно је слободно, док се право на посебно коришћење вода стиче водном дозволом (члан 68).

- У оквиру посебног коришћења вода, надлежности локалне самоуправе су предвиђене само за снабдевање водом. Члан 74. одређује да је јавно предузеће, односно друго правно лице које обавља послове снабдевања водом, дужно да контролише квалитет и квантитет воде, постављањем уређаја на водозахвату, као и да предузима мере обезбеђења здравствене исправности воде за пиће и за обезбеђење техничке исправности уређаја. Податке о измереном квалитету и количинама воде на водозахвату јавно предузеће је дужно најмање једном годишње да доставља ресорном Министарству и Јавном водопривредном предузећу.

- Члан 77. Закона прописује да се на подручјима која се користе као изворишта за снабдевање водом за пиће и за санитарно-хигијенске потребе одређују три зоне санитарне заштите. Надлежни органи јединица локалне самоуправе подносе Министарству надлежном за послове здравља, захтев за одређивањем зона санитарне заштите када се на њиховој територији налази извориште за које је елаборатом предвиђена зона санитарне заштите. О захтеву одлучује Министар надлежан за послове здравља, на основу елабората који се подноси уз захтев. Када је решењем захтев усвојен, зоне санитарне заштите уносе се у планове управљања водом и просторни и урбанистичке планове јединица локалне самоуправе.

- Из истог члана Закона, с обзиром да општине не учествују у планирању управљања водама, а да Јавна водопривредна предузећа имају обавезу да обезбеде податке о доступној води погодној за пиће (обавезна су да на сваком водном подручју идентификују водна тела подземних и површинских вода која се користе или се могу користити за људску потрошњу, у просечној количини воде већој од 10 м³/дан (0,115 л/с) или за снабдевање водом за пиће више од 50 становника, члан 73.), општине ову надлежност могу да врше само уз информације Јавног водопривредног предузећа, практично уз његову сагласност и дозволу, због чега је поступак из члана 77. помало сувишан.

- У оквиру заштите вода од загађивања, Закон предвиђа доношење плана заштите вода од загађивања, који доноси Влада, на предлог Министарства надлежног за послове заштите животне средине, не предвиђајући обавезе других органа. Ради заштите вода од загађивања, Закон прописује одређене забране и обавезе за загађиваче. Члан 98. прописује обавезу пречишћавања отпадних вода за свако правно лице, предузетника и физичко лице које испушта

и/или одлаже материје које могу да загаде воду. Ова обавеза се односи једнако на испуштање у систем јавне канализације или реципијент, при чему, код испуштања непосредно у реципијент, отпадна вода мора бити пречишћена до нивоа који одговара граничним вредностима емисије. О испуштању отпадних вода у јавну канализацију одлучује јединица локалне самоуправе посебним актом.

- У вези заштите вода од загађивања, члан 106. Закона, одређује да је, у случају хаваријског загађења вода, Републички хидрометеоролошки завод дужан да, по сазнању за хаваријско загађење, без одлагања обавести ресорно Министарство, Министарство за здравље, Министарство за заштиту животне средине, Министарство за унутрашње послове, Агенцију за заштиту животне средине, Јавно водопривредно предузеће и јединицу локалне самоуправе на чијој је територији настало загађење.

- Закон о водама у делу посвећеном систематском праћењу статуса вода и заштићених области не предвиђа никакве надлежности јединица локалне самоуправе. Интересантно је да Закон не предвиђа да јединице локалне самоуправе врше чак ни надзор над зонама санитарне заштите, за које су, међутим, управо оне овлашћене да поднесу захтев за одређивање (члан 77.). Ово је проблематично решење, јер није јасно ко је одговоран за свакодневни надзор над зонама санитарне заштите, ако нису јединице локалне самоуправе, које су, по Закону о локалној самоуправи и Закону о комуналним делатностима, искључиво одговорне за исправним јавним водоснабдевањем.

- Уређивање интегралног управљања водама и обављања водне делатности, од значаја за локалну самоуправу, у Закону о водама окончава се чланом 112., који уређује практично само издавање и одузимање лиценце за обављање водне делатности. Овај члан се само посредно односи на локалну самоуправу, јер одређује да лиценцу морају да имају јавна предузећа и друга правна лица која обављају делатност.

- Закон о водама прописује обављање јавних овлашћења у вези управљања водама (одлучивање о појединачним правима). Водна акта представљају: а) водни услови; б) водне сагласности; ц) водна дозвола; и д) водни налог.

- Водна акта, према члану 114., доноси Министарство, а на територији јединице локалне самоуправе њихов надлежни орган, у року од два месеца од дана подношења захтева за издавање водног акта. Подносилац захтева је

лице које прибавља грађевинску дозволу, израђује просторне или урбанистичке планове или газдује шумама. По жалби на водни акт одлучује Министарство, а против одлуке министра може се водити управни спор.

о Водни услови су најшири водни акт и уређени су члановима 115–118. Закона о водама. Водним условима одређују се технички и други захтеви који се морају испунити у поступку припреме техничке документације за изградњу нових и реконструкцију постојећих објеката и извођење других радова који могу трајно, повремено или привремено утицати на промене у водном режиму, односно угрозити циљеве животне средине, као и за израду планских докумената за уређење простора и газдовање шумама. У складу са општим условима из Закона о планирању и изградњи, водни услови важе две године од дана издавања, ако у том року није поднет захтев за издавање водне сагласности. У члану 117 такстативно су набројане врсте радова и планских докумената за које се морају тражити водни услови (укупно 30). Надлежност за издавање водних услова прописана је чланом 118. тако да је издавање водних услова посао централних органа у управљању водама (ресорно Министарство), док су јединице локалне самоуправе овлашћене за издавање водних услова за пет врста радова: – јавни водовод у сеоском насељу; – сађење дрвећа и жбунастог биља и њихова сеча у кориту за велику воду и на обали; – промена катастарске културе земљишта на ерозионом подручју; – воденица и стамбени објекат на сплаву; – други објекти и радови, који могу привремено, повремено или трајно да проузрокују промене у водном режиму или на које може утицати водни режим, али ако утицај радова прелази границе јединице локалне самоуправе, онда водне услове издаје ресорно Министарство, односно надлежни орган аутономне покрајине.

Пре издавања водних услова за објекте, радове и планска документа, подносилац захтева је дужан да прибави мишљење Републичког хидрометеророшког завода и Јавног водопривредног предузећа. Интересантно је да се, иако су водни услови из чланова 115–118. тесно повезани са грађевинском дозволом, надлежност за издавање водних услова битно разликује од надлежности за издавање грађевинске дозволе. Овакво законско решење условљено је чињеницом да јединице локалне самоуправе не учествују у планирању управљања водама и немају све потребне податке за издавање водних услова, осим у наведеним, очигледно споредним случајевима.

о Водна сагласност прописана је члановима 119–121 Закона о водама. Водном сагласношћу се утврђује да су техничка документација за објекте и радове и планска документа у складу са издатим водним условима и издаје је орган који је издао водне услове, а важи најдуже две године од дана издавања, ако се у оквиру тог рока не поднесе захтев за издавање грађевинске дозволе.

о Водна дозвола прописана је члановима 122–127. Њоме се утврђују начин, услови и обим коришћења вода, начин, услови и обим испуштања отпадних вода, складиштења и испуштања опасних и других супстанци које могу загадити воду, као и услови за друге радове којима се утиче на водни режим. Издаје је орган надлежан за издавање водних услова и водне сагласности, а важи најдуже до 15 година. Водна дозвола не може се издати без прибављених водних услова и издате водне сагласности, осим изузетно, за изграђене објекте и системе који имају употребну дозволу и не утичу неповољно на водни режим. И за водну дозволу важи да је непреносива без сагласности органа који ју је издао.

- Одредбе о водној сагласности и водној дозволи употпуњавају одредбе о водним условима. Код одредби о водној дозволи појављује се питање зашто међу изузетке од обавезе прибављања водне дозволе нису увршћени и локални путеви и други локални инфраструктурни објекти. По тексту члана 127. Закона, на пример, за изградњу магистралног гасовода довољна је потврда о испуњености услова из водне сагласности, док је за изградњу локалне мреже гасовода потребна водна дозвола. Нејасно је да ли се овде ради о превиду или о другачијем третирању локалне инфраструктуре.

- Водним налогом се лицу коме је издата водна дозвола, односно потврда, налаже да у одређеном року изврши неку радњу, односно да се уздржи од неког чињења, ради отклањања опасности од насталог или могућег поремећаја водног режима, поремећаја стабилности речног корита или водног земљишта, као и успостављања стања у складу са условима из издате водне дозволе. Издаје га орган који је издао водну дозволу.

- Коначно, водну документацију чине: водна књига и водни катастар. Водна књига је евиденција издатих водних аката, коју води издавалац водног акта, док је водни катастар евиденција података потребних за управљање водама, односно коришћење вода, заштиту од штетног дејства вода и заштиту вода, коју води Јавно водопривредно предузеће (катастар водног

добра, катастар водних објеката, катастар коришћења вода и катастар загађивача). У вези водних катастара, Закон о водама не решава могућност двоструке надлежности над подацима о загађивачима, за које су по Закону о интегрисаном и спречавању загађења животне средине надлежни локални органи, као и јавно водопривредно предузеће, за загађиваче вода.

- Чланом 142. Закона о водама, прописано је оснивање Националне конференције за воде као тела којим се обезбеђује утицај јавности у управљању водама. Влада оснива и именује чланове конференције, на предлог ресорног Министарства. Национална конференција има 14 чланова које чине представници јединица локалне самоуправе са сваког од седам водних подручја, као и представници корисника вода и удружења грађана. Национална конференција, између осталог, прати реализацију Стратегије и плана управљања водама, учествује у јавној расправи у фази припреме плана управљања водама, даје предлоге за побољшање учешћа јавности у процесу планирања, доношења одлука и контроле њиховог спровођења и даје предлоге за едукацију јавности о значају воде, о потреби рационализације потрошње и заштите воде и улози водних објеката у обезбеђењу услуга. Административно-техничке послове за потребе Националне конференције обавља Министарство. Члан 142. представља део ширег скупа одредби Закона о водама којима се подстиче учешће јавности у доношењу одлука у области управљања водама. Локална самоуправа се у оквиру одредби о учешћу јавности среће само у вези Националне конференције за воде. Члан 146. Закона потврђује обавезу постојања посебних јавних предузећа која управљају и одржавају регионалне и вишенаменске хидросистеме, за обезбеђење потреба у области вода на територији две или више јединице локалне самоуправе.

- Финансирање управљања водама прописује врсте послова од општег интереса који се финансирају по основу Закона о водама, међу којима су и послови у надлежности локалне самоуправе, и врсте извора средстава. Извори средстава је пре свега буџет Републике, накнада за воде, концесионе накнаде и остали извори. Необично је законско решење по којем јединице локалне самоуправе имају одређене надлежности у управљању водама (уређење водотока ИИ реда, заштита од поплава, заштита од ерозије и бујица и још неке), а да средства из њихових буџета нису предвиђена као извори финансирања послова управљања водама, чак ни за послове које оне обављају. Како се ова тема тиче обавеза корисника вода, односно субјеката који отпадне воде упуштају до

коначног реципијента, локална самоуправа и у овом сегменту нема искључиве надлежности.

- Законом је прописано шест врста накнада за воде: – накнада за коришћење водног добра; – накнада за испуштenu воду; – накнада за загађивање вода; – накнада за одводњавање; – сливна водна накнада; и – накнада за коришћење водних објеката и система (члан 153). Ради поједностављивања, може се рећи да су прве три накнаде у вези са коришћењем вода и заштитом вода од загађивања, док су друге три у вези са уређивањем водотока и заштитом од штетног дејства вода.

- Накнада за коришћење водног добра (чланови 155.–159.) плаћа се за коришћење вода и водног земљишта. Обвезници плаћања су бројни, између осталих и правно лице које: – користи воду захваћену из површинских и подземних извора за пиће, наводњавање, погонске, технолошке, комуналне и друге намене; – дистрибуира воду регионалним и вишенамениским хидросистемима захвата; – врши снабдевање водом за пиће системом јавног водовода; – користи воду за рад топлана; – користи водно земљиште за обављање привредне делатности (депоније, стоваришта и друго); и за друге врсте коришћења. Поменути начини коришћења вода и водног земљишта обухватају послове за чије обављање су одговорне јединице локалне самоуправе. Накнада се плаћа према количини и квалитету захваћене воде, површини заузетог земљишта и врсти делатности, снази постројења за производњу топлотне енергије и на друге начине према врсти коришћења вода и водног земљишта.

- Одређивање висине накнаде за коришћење водног добра за делатност снабдевање водом за пиће системом јавног водовода условљено је референтном ценом воде. Ова цена се утврђује на основу оперативних трошкова функционисања система јавног водовода и оперативних трошкова сакупљања, одвођења и пречишћавања отпадних вода системом јавне канализације, као и трошкова одржавања и амортизације водних објеката за снабдевање водом за пиће и санитарно-хигијенске потребе и за сакупљање, одвођење и пречишћавање отпадних вода и заштиту вода.

- Законска решења у вези накнаде за коришћење вода, накнаде за испуштenu воду и накнаде за загађивање вода сигурно ће изазвати проблеме у примени. Разлози за то су, код накнаде за коришћење вода нејасан начин одређивања висине накнаде, а код накнада за испуштenu воду и за загађивање вода велико

оптерећивање јавних предузећа која врше одвођење и пречишћавање отпадних вода.

- Ове одредбе је немогуће спровести без озбиљног ангажовања јединица локалне самоуправе, барем када су у питању предузећа које оне оснивају; са друге стране, Закон у вези ових накнада уопште не спомиње локалне самоуправе. Осим тога, нејасан начин одређивања висине накнаде за коришћење вода и оптерећивање свих делатности које испуштају и загађују воде биће проблематични у примени и код правних лица која обављају друге водне делатности или користе воду и водно земљиште у обављању своје делатности.

***

На конкретном примеру услова захватања, коришћења и заштите термоминералних вода Врњачке Бање, овде су надале детаљније размотрене и основе надлежности локалне самоуправе из Закона о Бањама (Сл.Гл.РС бр.80/92 и 67/93).

Бања је подручје на коме постоји и користи се један или више природних лековитих фактора и које испуњава услове у погледу уређености и опремљености за њихово коришћење. Бања представља природно добро од општег интереса којим управља држава, под условима и на начин утврђен законом. Природни лековити фактори су термална и минерална вода, ваздух, гас и лековито блато (пелоид), чија су лековита својства научно испитана и доказана у складу са законом.

Ове одредбе Закона о бањама, би несумњиво требало да буду „освежене” и прецизније усклађене са новим Законом о туризму и развојним трендовима који у први план, уместо досадашње бањске рехабилитације, уводе нове модерне садржаје и услуге (центре за опоравак, веллнесс, и др.).

Члан 2. овог закона истиче да су услови у погледу уређености и опремљености подручја испуњени ако бања има:

- организовану здравствену службу;
- објекте и уређаје за коришћење природног лековитог фактора;
- објекте за смештај и боравак посетилаца;
- одговарајуће комуналне и друге објекте (водовод, канализација, саобраћајнице, ПТТ и електрообјекте, јавне зелене и рекреационе површине).

Влада Србије, на предлог општине и других заинтересованих субјеката, утврђује подручја које се сматра бањом. Утврђивање подручја

врши се на основу претходно утврђеног природног лековитог фактора на том подручју на темељу одговарајућих научних истраживања вредности и карактеристика тог подручја, као и испуњености услова из члана 2. овог закона. Мишљење о испуњености услова даје надлежно Министарство.

Општина на чијем подручју се налази бања стара се о њеном очувању, коришћењу, унапређењу и управљању. Заштита, унапређење и коришћење подручја бање врши се у складу са Законом о бањама и законима којима је уређена заштита природних добара и заштита животне средине. Министарство надлежно за послове здравља води регистар бања са подацима о својствима природног лековитог фактора.

Подручје бање и његове границе обележавају се ознакама. Начин обележавања прописује Министар надлежан за урбанизам, а обележавање обезбеђује општина на чијем подручју се бања налази.

Здравствене установе и друга правна и физичка лица, која обављају здравствену делатност коришћењем природног лековитог фактора у бањи у сврху превенције, лечења и рехабилитације. Друга правна и физичка лица могу користити природни лековити фактор у бањи ако имају обезбеден одговарајући простор, опрему и кадрове. **Право коришћења природног лековитог фактора у бањи домаћем правном или физичком лицу даје општина на чијем подручју се бања налази,** уз сагласност владе, док се то право страном лицу даје у складу са законом којим се уредује концесија.

Корисник природног лековитог фактора у бањи дужан је да обезбеди уређаје и опрему за заштиту од загађивања и других штетних утицаја у коришћењу тог фактора.

За потребе утврђивања постојања евентуално и других надлежности локалне самоуправе, посебно у конкретним специфичним случајевима кад се на територији Врњачке Бање спроводе разноврсна истраживања минералних вода која су од општег интереса, али и изградње водозахватних објеката, посебне водоводне инфраструктуре (за транспорт воде до пунионице), забавних водених паркова и сл., којима се може веома брзо угрозити тренутно стање и капацитети постојећег лековитог фактора (посебно за изворишта “Снежник”, “Топли извор”, “Слатина”, “Језеро”, “Борјак” и “Бели извор”), надлежне општинске правне службе морале би бити комплексно укључене у припреми одлука и аката локалне самоуправе, а

пре отпочињања реализације активности по овом Програму.

Наиме, надлежности локалне самоуправе кад су у питању захватање, очување и заштита од загађења минералних и термалних вода, морају бити усклађени у свему са постојећом законском регулативом, без обзира што у одређеним сегментима постоје непрецизности, међутим правни акт који прође Скупштинску процедуру на нивоу општине и те како може добити снагу извршне судске исправе, која ће у свему бити усмерена према иницијацији одрживог друштвеног, привредног и др. развоја Врњачке Бање.

Према расположивим информацијама, још од средине 2014.године у јурисдикцији „Удружења бања Србије” налази се радна верзија нацрта новог Закона о бањама. Овај нормативни акт могао би далеко креативније да сагледа стање и проблеме у пракси, пре свега у домену превентивне, активне и перманентне заштите термоминералних вода као обновљивог, али и ограниченог ресурса. Требало би овде истаћи да слични проблеми са “небригом око лековитог фактора” дотичу и друге локалне самоуправе у око 40 бања колико постоји на територији Републике Србије.

6. ТЕМЕЉНА УСМЕРЕЊА И УСАГЛАШЕНОСТ СА НАЦИОНАЛНОМ СТРАТЕГИЈОМ

Један од главних приоритета у достизању одрживог развоја на националном нивоу, односи се на заштиту и унапређење животне средине и рационално коришћење природних ресурса. То подразумева интеграцију и усаглашавање циљева и мера свих секторских политика, хармонизацију националних прописа са законодавством ЕУ и њихову пуну примену. Од приоритетне важности је спровођење Националног програма заштите животне средине уз одговарајуће акционе планове, као и усвајање и примена Националне стратегије одрживог коришћења ресурса и добара (интерсекторског стратешког документа који се реализује путем планова, програма и основа за сваки појединачни природни ресурс или добро које доноси и у јурисдикцији је Влада Републике Србије).

Доследна примена Националне стратегије одрживог коришћења ресурса и добара утицаће на смањење притиска на природне ресурсе. У циљу интегрисања политике животне средине у остале секторске политике, посебно у сектор просторног и урбанистичког планирања, потребно је јачати капацитете за примену стратешке процене утицаја на животну средину, политика, планова и програма у складу са законом.

Развој чистијих технологија, повећање енергетске ефикасности и коришћење обновљивих извора енергије, свакако доводи до смањења загађења животне средине. Промовисање обновљивих извора енергије захтева увођење подстицајних мера, што може охрабрити пре свега приватне инвестиције у енергетски сектор, али и економију уопште.

У складу са чланом 12. став 2. Закона о заштити животне средине ("Сл.гл. РС", бр. 135/04, 36/09, 36/09 - др. закона, 72/09 и 43/11 - УС) и чланом 45. став 1. Закона о Влади ("Сл.гл. РС", бр. 55/05, 71/05 - исправка, 101/07, 65/08 и 16/11), Влада РС је 2012.године донела **Националну стратегију одрживог коришћења природних ресурса и добара**. Три главна, или основна циља који су постављени да се остваре овом Националном стратегијом су:

- 1) Усмеравање на и обезбеђивање услова за одрживо коришћење природних ресурса и добара, стварањем основе за постављање планова, програма и основа за сваки појединачни природни ресурс или добро;
- 2) Редуковање негативног утицаја коришћења ресурса на економију и животну средину, установљавањем основних индикатора које треба пратити;
- 3) Допринос усмеравању развоја ка одрживој производњи (кроз мање и ефикасније коришћење природних ресурса) и потрошњи (промени устаљених начина потрошње), као и озелењавању јавних набавки.

Одрживо коришћење и управљање обновљивим природним ресурсима захтева доследну примену и поштовање два кључна начела и то:

- 1) коришћење обновљивих ресурса не сме да пређе стопу њиховог обнављања/регенерације, и
- 2) количина условно „потрошених вода“ које се испуштају у животну средину (загађење) не сме да пређе капацитет трансформације загађујућих материја у нешкодљиве или мање шкодљиве по живи свет.

7. ОДРЖИВО КОРИШЋЕЊЕ И УПРАВЉАЊЕ ЛЕКОВИТИМ ФАКТОРОМ

Специфичност ресурса минералних и термалних вода у Врњачкој Бањи, постојење Бање као респектабилне туристичко/лечилишне дестинације Србије већ око 150 година, вишедценијска истраживања (која нажалост нису имала стратешког усмерења), нови водозахватни објекти и изворишта, могу чинити

основ економског развоја локалне самоуправе у будућности. Међутим, да би се све то остварило, неопходно је да се убудуће развој Бање заснива пре свега на постулатима из тзв. **концепта одрживог развоја туризма, са циљем очувања и заштите термоминералних ресурса или лековитог фактора**, а који обхватају:

- 1) Систематизовани наставак примењених хидрогеолошких истраживања минералних и термалних вода у правцу оцене потенцијала и резерви сваког расположивог ресурса, као и континуално праћење његове експлоатације, индивидуално и обједињено;
- 2) Оптимално коришћење ресурса (индивидуално и свеобухватно) до нивоа реалних граница са циљем осигурања њене дуготрајне и стабилне експлоатације и спречавања деградације животне – хидрогеолошке средине;
- 3) Дугорочно планирање и рационално коришћење ресурса, посебно у шпицу сезоне;
- 4) Инволвирати мониторинг експлоатације ресурса термалних и минералних вода у свим фазама истраживања и коришћења;
- 5) Стална контрола и мерења екстракованих количина и постојаности хидро-хемијског састава минералних и термалних вода (укључујући и праћења микробиолошких, радиолошких и вирусолошких карактеристика) – код акцидентних ситуација фреквенција мерења и испитивања се повећава,
- 6) Рециклирање потрошених вода применом система топлотних пумпи и изградња реинјекционих система за експлоатацију термоминералних ресурса;
- 7) Избор оптималног и рационалног газдовања подземним водама и хидрогео-термалном енергијом на начин стварања максималних уштеда, уз стицања планиране користи;
- 8) Доследно посвећење стриктној заштити шумског фонда у ширем подручју северних делова Гоча и шире, условима планског и сручног газдовања шумама, као базном подручју на коме се врши најинтензивније прихрањивање изданских средина, а у којима егзистирају термоминералне воде;
- 9) Креирање нових туристичких производа на бази коришћења термоминералних ресурса;
- 10) Стална едукација кадрова и подизање свести становништва у области екологије

и заштити животне средине и посебно ресурса минералних и термалних вода.

Теоретски, сагласност и саобразност у напред наведеним начелима постоји на свим нивоима, од Владе, надлежних Министарстава, преко локалне самоуправе до привредних субјеката, истраживачких организација и фирми до свих појединаца (становника, али и гостију Бање, којих у просеку године буде и више од 100 хиљада).

Где су проблеми?

Пре свега у недовољно прецизној надлежности локалне самоуправе, кад су у питању поједина законска решења. Надаље, изостанак санкција за оне који законску регулативу не поштују. Поред тога, долази до сукоба интереса општинских одређења локалне самоуправе и интереса инвеститора (домицилних, али и оних изван Бање, који траже услове за брзом изградњом туристичких садржаја и с тим у вези искоришћења хидрогео-термалног ресурса, а без икакве контроле – посебно у сегментима понуде нових веллнес/спа услуга). Мањак финансијских средстава – вечити проблем, те с тим у вези немогућност да локална самоуправа активније предузима мере из свог портфела.

Комисија је на становишту да један значајан део свог ангажмана посвети и на изнајмажењу одговарајућих решења и исте имплементира у својим извештајима, те општини уручи на даље поступање.

8. МИНЕРАЛНЕ И ТЕРМАЛНЕ ВОДЕ – ПРИРОДНО НАЦИОНАЛО БЛАГО

Подземне воде које се, на основу своје минерализације, општег хемијског и гасног састава, затим садржаја специфичних компоненти, радиоактивних елемената или повећане температуре, разликују од обичних маломинерализованих вода, а које се користе за лечење, индустријско добијање појединих корисних сировина или за топлфикацију и добијање електричне енергије, називају се минералним водама.

За потребе опште информисаности, по дефиницијама проф.Др.Будимира Филиповића, једног од највећих истраживача и познавалаца минералних вода у Србији (цит.),“...под минералним водама подразумевамо подземне воде чија је температура већа од 20 °С, минерализација већа од 1 g/l, које у себи садрже одређене компоненте у хемијском саставу (макро и микро) у повишеном садржају, повишену радиоактивност, слободне и растворљиве гасове, биолошки активне супстанце и др., и које по својим својствима

представљају посебну класу подземних вода.” Требало би нагасити да се у пракси минералне воде често поистовећују с минерализованим водама, мада ту постоје разлике по одређеним специфичностима.

Поред потенцијалности које минералне воде имају у лечилишне сврхе (у зонама њихових појава, дакле бања), пуњење (флаширање) и експорт природних минералних вода на тржнице великих градова, подручја са оскудним и здравствено неисправним водоснабдевањем, и те како могу омогућити произвођачима - пунионицама, а стицање изузетно значајних економских ефеката. Компанија „Вода Врњци“, као фабрика за флаширање минералних бањских вода, постоји у Врњачкој Бањи већ више од 40 година, и покрива значајан број корисника на територији Србије, али и околних земаља, пре свега што у свом производној палети флашира три врсте минералних и једну олигоминералну воду и одавно изграђен бренд. Од 2004.године, нова пунионица лоцирана у Новом Селу (далеко мањег продукционог капацитета од „Воде Врњци“) у власништви фирме „Влајковић-Глобус“, флашира и дистрибуира олигоминералну воду „Врњачко врело“.

Према укупном садржају минерала, вода намењена флаширању, може бити:

- 1) природна минерална вода са веома ниским садржајем растворених минералних материја, која садржи до 50 mg/l минералних соли, рачунато као суви остатак на 180 °С;
- 2) природна минерална вода са ниским садржајем растворених минералних материја, која садржи преко 50 до 500 mg/l минералних соли, рачунато као суви остатак на 180 °С;
- 3) природна минерална вода, која садржи преко 500 mg/l до 1500 mg/l минералних соли, рачунато као суви остатак на 180 °С;
- 4) природна минерална вода богата минералним солима, која садржи преко 1500 mg/l минералних соли, рачунато као суви остатак на 180 °С.

Према садржају, односно количини угљен-диоксида, минерална вода може бити:

1. природно газирани – минерална вода у којој је садржај угљен - диоксида на извору (после декантације) и у боци исти,
2. обогаћена угљен-диоксидом са извора – минерална вода чији је садржај угљен -

диоксида, који иначе потиче из истог извора или изворишта, већи од садржаја који је та минерална вода имала на изворишту, и
3. газирана или са накнадним додатком угљен-диоксида – минерална вода којој је додат угљен-диоксид који не потиче из истог извора.

У трговачки промет, као флаширана, за конзум се може ставити и природна минерална вода из које је физичким путем делимично или потпуно, отстрањен природни садржај угљен-диоксида.

Према садржају карактеристичних састојака, природна минерална вода може бити:

1. бикарбонатна, код које је садржај бикарбоната (HCO_3^-) већи од 600 mg/l;
2. сулфатна, код које је садржај сулфата (SO_4^{2-}) већи од 200 mg/l;
3. хлоридна, код које је садржај хлорида (Cl^-) већи од 200 mg/l;
4. калцијумска, код које је садржај калцијума (Ca^{2+}) већи од 150 mg/l;
5. магнезијумска, код које је садржај магнезијума (Mg^{2+}) већи од 50 mg/l;
6. флуорна, код које је садржај флуорида (F^-) већи од 1,0 mg/l;
7. гвожђевита, код које је садржај гвожђа (Fe^{2+}) већи од 1 mg/l;
8. натријумова, код које је садржај натријума (Na^+) већи од 200 mg/l, и
9. кисела, код које је садржај слободног угљен-диоксида (CO_2) већи од 250 mg/l.

Природна минерална вода у запремини од 1 литра не сме имати фенолна једињења, тензиоактивне агенсе, пестициде, минерална уља, полихлороване бифениле и трифениле. Такође, природна минерална вода не може на на водозахвату (изворишту) и у промету садржати патогене микроорганизме, паразите, ешеричија цоли, укупне колиформе, стрептоцус фаецалис у 250 ml испитиваног узорка, сулфито редукујуће спорогене анаеробне бактерије у 50 ml испитиваног узорка и *pseudomonas aeruginosa* у 250 ml испитиваног узорка. Термалне воде, могу имати различиту минерализацију (моги бити и минералне), али их одређује величина и постојаност температуре на месту каптирања, самоизлива или месту истицања. Са хидротерапеутског аспекта воде повишених температура имају велики значај јер је то једна од физичких особина која је веома важна када је у питању тзв. лековити фактор, односно лековито дејство минералних вода на људски

организам. Како постоје разне неуниформне класификације, устаљено је емпиријско мишљење да се вода може сматрати лековитом ако њена температура прелази 20 °C. У главном, воде са температуром од 35 до 42 °C из медицинско-рехабилитационог угла, најпогодније су за употребу, односно коришћење, јер се оне као такве могу директно апликовати - користити.

Са аспекта могућности искоришћења геотермалног потенцијала термалних вода, воде било које температуре, могу преко система топлотних пумпи бити веома лако искоришћене – на данашњем степену технолошког развоја истих, и то изузетно рационално и ефикасно за потребе климатизације и грејања стамбених, пословних, спортских, агро продукционих др. просторија. То доноси уштеде на потрошњи електричне енергије, само за ове потребе чак и до 75%.

Искоришћење термалних вода температура виших од 40 °C, може бити и директно, наиме без посебног инвестирања у системе топлотних пумпи, рецимо само за потребе грејања затворених просторија у јесењим, зимским и рано пролећним периодима и сл.

Одређивање и квалитетно праћење физичких и хемијских особина минералних и термо-минералних вода је од врло велике важности, не само код истраживања ресурса изданских вода, већ и аплицирања истих у медицо-балнеолошке сврхе, рекреацију, данас у модерним *wellness*, *wellbing* и *spa* активностима, али и сагледавању могућности њиховог искоришћења за разне друге потребе.

***

Према проценама, у Србији је идентификовано око 300 појава минералних вода и око 700 извора тзв. стоних (обичних) вода, односно слабо минерализованих вода, које представљају потенцијални ресурс за флаширање.

У Србији је присутно мноштво фабрика које се баве производњом минералних и изворских вода. На тржишту минералних вода присутан је и извоз на ино тржишта, али и увоз вода из разних земаља. Негде око 85% српских минералних вода пласира се на околна тржишта, док је пласман на светско тржиште готово занемарљив, и то усмерен према нашим заједницама из дијаспоре. За то је неопходно много озбиљније улагање у маркетинг, као и брендирање производа ако би се циљао ино купац. Када је реч о извозу, подаци указују на чињеницу да се преко 90% производње минералних и изворских вода извози у околне земље бивше СФРЈ. Најзначајнији

спољнотрговински партнери су Црна Гора, у коју се извози око 60% производње, БИХ, са око 23% извоза и Косово са око 7% укупног извоза. Фабрике које послују на територији Србије, сваке године проширују своје капацитете и освајају нова тржишта. Иако последњих година пунионице „ничу на све стране“ у Србији, може се констатовати да је квалитетна истраженост готово свих локалитета где се воде захватају, на незавидно ниском нивоу. Недостатак финансијских средстава представља велики проблем у пројектовању и реализацији квалитетних и комплексних истраживања, али и неконсистентна законска регулатива (кад су геолошка истраживања у питању).

Врњачка Бања, као једна од најстаријих, али и најпознатија бањско-туристичка дестинација у Србији иако већ преко 70 година година активно искоришћује своје минералне и термалне ресурсе као базни економски фонд, представља условно скромно истражено подручје. Реализација бројних бушотина у последњих 15 година, која је готово постала стихијна и без икакве контроле из угла интереса локалне самоуправе, нажалост није дала поузданије одговоре о просторном положају лежишта и појава – односно услове њиховог формирања, шта су и где грејна тела, од куда толико врста минералних вода, те где су границе водног једног или више акумулативних простора из кога/којих се термо-минералне воде захватају.

Из једине официјелне публикације у Србији која стучно третира овај национални ресурс – монографије објављене 2003.год. „Минералне, термалне и термоминералне воде Србије“, аутора проф.Др.Б.Филиповића, овде треба поцртати једну, али за Врњачку Бању већ сад веома битну констатацију (цит.) „...**заштита постојећих појава и лежишта минералних вода, иако је сваким даном све актуелнија, још увек нема одговарајуће место у третману ових вода, што може да има трајне, нежељене последице у експлоатацији познатих лежишта са дугом традицијом и високо стеченом репутацијом у нас и у свету...**“.

У следећој табели 1. дат је упоредни преглед базичних хидро-хемијских и хидрогеолошких карактеристика најистраженијих појава термоминералних вода Врњачке Бање (из фондуса напред поменуте монографије, „Минералне, термалне и термоминералне воде Србије“ аутора Проф.Др.Б.Филиповића – 2003.год., стр.80.-81.)

Табела 1.

Извориште	T (°C)	pH	Гасни састав	Хидрохемијски састав (по Курлову)	Спец. компоненте	Напомена
„Топли извор“ (S- 5)	36,5	6,7	CO ₂	$M_{1,77} \frac{HCO^3_{97}}{Na+K_{70} Mg_{19} Ca_{11}} Q>6.0$	Sr, Li, Rb, Ba, Cs, F, SiO ₂	Бунар (284 m)
„Снежник“	17,0	6,7	CO ₂	$M_{1,3} \frac{HCO^3_{96}}{Na+K_{57} Mg_{23} Ca_{20}} Q>1.0$	Fe, Sr, Li, Rb, Ba, H ₂ S, SiO ₂	Бунар (51,5 m)
„Слатина“	9,6-14	6,5	CO ₂	$M_{2,2} \frac{HCO^3_{97}}{Na+K_{72} Ca_{18} Mg_{10}} Q>0.2$	Fe, Li, Ba, Rb, H ₂ S	3 бунара (30-44,5 m, i каптажа)
„Језеро“	25,5	6,65	CO ₂	$M_{1,94} \frac{HCO^3_{97}}{Na+K_{69} Mg_{18} Ca_{13}} Q>2.0$	CO ₂ , Fe, Li, Rb, Ba, H ₂ S, SiO ₂	2 бунара (260-302 m)
„Бели извор“	29,5	6,5	CO ₂	$M_{2,28} \frac{HCO^3_{97}}{Na+K_{74} Ca_{13} Mg_{13}} Q<1.0$	Fe, Sr, Li, Rb, Ba, F, Ra	Бунар (505-508 m)
„Борјак-1“	16,1	6,67	CO ₂	$M_{2,0} \frac{HCO^3_{95}}{Na+K_{51} Mg_{35} Ca_{14}} Q>5.0$		Бунар (175 m)
Руђинци	14,0	6,9	CO ₂	$M_{0,49} \frac{HCO^3_{92} SO^4_5}{Mg_{55} Ca_{28} Na+K_{17}} Q>0.2$	Ra	2 бушотине (328, 360 m)

9. ГРАНИЦЕ - ОКВИР ПРОГРАМА АКТИВНОСТИ КОМИСИЈЕ

Основна начела:

1/ Дефинисати временски оквир ангажовања Комисије на мин 3-4 године (једномандатни период)

2/ Обезбедити услове за транспарентан рад Комисије као независног тела, те потребна финансијска средства, за подмирење свих трошкова

3/ Предложити формирање техничко-стручног тима са седиштем у Бањи (на нивоу општинских служби за урбанизам и заштиту животне средине или јавних предузећа), којем ће Комисија помоћи и усмеравати током целокупног ангажовања на прикупљању докумената, техничких података, несметаном приступу водообјектима и вршењу контролних мерења, узорковању вода, контроли извршавања законских обавеза у домену водопривредних и санитарних дозвола и др., те изради полу-годишњих извештаја о изведеним мерењима, контролама и сл., а у случајевима потреба или акцидентата и чешће, којима би се мониторинг лековитог фактора оверавао – те Скупштини општине подносио на увид односно изгласавање и то најмање једном у току године. (Напомена: руководиоца стручног – техничког тима мора имати високо-школско образовање – дипл. инжењер или мастер геологије – смера хидрогеологија).

4/ Комисија ће у свему усклађивати рад техничког тима, давати стручна и правна мишљења, препоруке, те предлагати услове или потребу (пре других одговорних служби на нивоу локалне самоуправе) за потенцијалне допунске радове, пре свега оне које се отворе у домену реализација нових пројеката код проширења постојећих изворишта, спровођења нових хидрогеолошких истраживања, хидрографевинских и др. радова, или санација постојећих водообјеката, и др., о томе својим писаним документима транспарентно извештавати Скупштину општине, заинтересована лица или фирме, али и медије и јавност.

5/ Комисија ће иницирати предлог формирање акта, којим би сви садашњи корисници минералних и термалних вода били у обавези да у договору са ОПШТИНОМ, најмање једном у три године прате и документују квалитет и количине искоришћеног природног лековитог фактора у БАЊИ (а у свему у складу са чланом 12. Закона о Бањама).

6/ Комисија ће иницирати облике формулара, у складу са обрасцима и подацима дефинисаних у водопривредним сагласностима и дозволама,

односно обрасцима за вршење инспекцијских надзора водообјеката (из домена Јавних водопривредних предузећа РС), које ће чинити основни идентификациони документ (ИД картице у писаној – папирној форми) о сваком водном телу, изворишту или појединачном водном објекту (извору, каптажи, пијезомету, бунару) на територији СО Врњачка Бања. Попуњени и оверени обрасци (тзв. ИД картице водних објеката), чиниће документациони део сваког Годишњег извештаја који се предаје локалној самоуправи, односно архивира у општинској документацији.

7/ Један од предлога за будућност – формирање АРХИВЕ о лековитом фактору Врњачке Бање који би чинио скуп свих техничких, стручних и др. информација, као и попис свих докумената који се налазе сада на разним адресама, нека врста музеја о откривању, коришћењу и развоју експлоатације термоминералног ресурса кроз историју.

8/ Комисија ће формирати основну форму, модел и садржај специјалног информационог система, у коме ће бити похрањени сви подаци које технички тим прикупља током године. Систем ће у основи бити реализован у тзв. ХТМЛ основи, да би исти веома лако касније могао бити имплементиран на званичној веб страници општине Врњачка Бања – у свему доступан и транспарентан, корисницима изворишта, туристичкој привреди (бањско-климатских лечилишта), медијима и јавности. Трошкови за развој и имплементацију овог система су минорни, није потребна посебна едукација, јер се све странице (са потребним документима и подацима) могу реализовати у широко коришћеним комерцијалним microsoft програмима (исти су елементарни -саставни део сваког корисничког софтвера-а).

Подмирење трошкова рада комисије:

Трошкови за доследан и посвећен рад Комисије је практично симболичан, савремена технологија и он-лине комуникације обезбеђују значајне уштеде и рационалности. Рад Комисије везује се пре свега за идеју да се најважнијем природном ресурсу – минералним и термалним водама Бање мора посветити стратешка пажња за сигурну будућност, а на стручан и поштен начин, у коме интерес свих има да доминира, уместо само појединачна, остварења личних циљева, стицања некаквих профита и дропредељења.

Додатне активности Комисије:

Допунски циљ Комисије треба да буде и предлог формирања правно-економског тима који ће се едуковати, а затим веома брзо упустити и у

практичне процесе аплицирања за већ данас расположива финансијска средства Светске Банке, ЕБРД-а, ИПА фондова, али и домаћих фондова и др. – све у домену развоја очувања животне средине, кроз перманентну имплементацију и реализацију искључиво пројеката одрживог развоја.

Оквир активности техничко-стручног тима

(на нивоу Општине):

1/ Да прикупи сву документацију о водним објектима, пројектима, елаборатима изведеног стања и др. из портфеља СО Врњачка Бања, јавних предузећа или власника/корисника водних објеката. Уколико то није могуће, за објекте на појединим извориштима да се обрати Министарству рударства и енергетике Србије (сектору за геологију) и сву документацију откупи (трошак адм. такси, ако и ПТТ-а падају на терет Општине)

2/ Да оформи ID картице за сваки водни објекат и извориште, у којој фигурирају следећи подаци и то:

- Назив водообјекта (из пројекта или водних дозвола), година извођења и отварања, фирма која је изводила радове, дубина, X,Y и Z координате (ако треба геодетски их снимити, X и Y мазе и ГПС-ом, посебно Z координату) и то уста бушотине или луле код самоизлива (трошак геодетских мерења падају на терет Општине)
- Резултате једне (или више) последњих лабораторијских анализа хидро-хемијског састава воде... ако их буде више, сложити их хронолошким редом.
- Мерење протицаја (из водне књиге или читање на водомеру), НПВ-а, температуре (по могућности кондукције и рН вредности), ако је могуће ове податке прибавити за последњих 5 година (колика је трајност водопривредне дозволе). Тамо где нема мерења или корисници не врше мониторинг, спровести најмање 2 (два) мерења током маја-јуна (поводањски период) и током октобра (сушни период). Уредно води фото / видео записе (може и мобилним телефоном) и исте уредно чува.
- Да све податке оформи у папирном облику, исте похрани у једном регистру, при чему ће комплет ID картица увезати јемствеником и чувати у портфељу Општине (која ће за то одредити место).
- Да све ID картице са подацима води и у електронској форми, користећи један од стандардних комерцијалних MS програма (Excell, Accees или Word верзија 2010 који обједињују SQL формат). Рачунар на коме се уносе подаци мора имати легалан софтвере - уредно регистрован.

3/ Комисија ће одредити једног члана који ће обучити, усмерити техничко-стручни тим и контролисати израду и формирање ID картица изворишта и водних објеката, те захтевати да исти припреми податке за полу-годишње и годишње извештаје, те јавне презентације

4/ Комисија ће одредити једног члана који ће формирати основни – генерални садржај Електронске базе података минералних и термалних вода (објеката и изворишта), која ће бити пуњена и ажурирана из основних фајлова који су претходно припремљени у папирној форми, те у сагласју са вебмастерима званичног сајта СО Врњачка Бања исте имплементирати за транспарентни приказ на Интернету. Трошкови из тачака 3/ и 4/ падају на терет Општине

5/ Оквирни рок за први ангажман стручно-техничког тима, уз помоћ Комисије – 6 месеци од инаугурисања стручног тима (за то наменски донетим посебним решењем Општине).

10. ЗАВРШНЕ НАПОМЕНЕ

Комисија у доле наведеном саставу, предлаже ПРЕДСЕДНИКУ Општине Врњачка Бања, да овај предлог Програма мера и активности на обезбеђењу одрживе експлоатације и заштити од загађења ресурса минералних и термалних вода Општине Врњачка Бања, достави на даље одлучивање Скупштини општине Врњака Бања, која би својом одлуком обавезала општинску управу, јавна предузећа и установе, као и кориснике минералних и термалних вода на спровођење мера из овог Програма.

Сврха доследне реализације предложених мера и активности односи се на акутну потребу увођења реда у овој области и спровођењу Закона којима се обавезује ОПШТИНА да се стара о **ОЧУВАЊУ, КОРИШЋЕЊУ, УНАПРЕЂЕЊУ и УПРАВЉАЊУ подручја Бање** на коме постоје и користе се минералне и термалне воде – најбитнији домицилни ресурс локалне самоуправе – као основ њеног свеукупног даљег одрживог развоја.

Врњачка Бања,
31.01.2017.год.

председник Комисије
Родољуб Цамић, дипл.прав.

С А Д Р Ж А Ј

СЕКРЕТАР СКУПШТИНА ОПШТИНЕ

46. Пречишћен текст Одлуке о доприносу за уређивање
грађевинског земљишта..... 1
47. Пречишћен текст Одлуке о проглашењу шума за заштитне шуме..... 7

ОПШТИНСКА УПРАВА

48. Програм мера и активности на обезбеђењу одрживе
експлоатације и заштити од загађења ресурса минералних
и термалних вода општине Врњачка Бања, Скупштина..... 29

